

I klasa: iš Mintaujos į Joniškį 2 rub. 10 kap., II 1 rub. 40 kap.
I klasa: iš Mintaujos į Meškuičius 3 rub., II klasa 2 rub.
I klasa: iš Mintaujos į Šiaulius 3 rub. 90 kap., II klasa 2 rub. 60 kap.

Iš Mintaujos automobiliai išvažiuos 6 val. po pietų ir grįžtų atgal į Mintaują 7 val. rytą. Tai gi automobiliai važinės tiek pat greit kaip ir traukiniai.

(Iš "L.U.")

IS SUVALKŲ.

Suvalkuose nuo gegužės 5 atsidengė laikinas karo teismas; o pasibaigus Suvalkuose, tas pats karo teismas persikels į Tauragę.

IS SENAPILĖS.

Vyrų gimnazija nuo pradžios šių metų 1908 metų buvo gavusi atidaryti šaltinę klasią prie pirmosios klasės. Buvo priimta bene 25 mokiniai, galėjo įstoti 40. Ateinančiais mokslo metais turėtų atidaryti vėl vieną šaltinę klasią. Tokiu būdu per 4 metus pasidarytų prie pirmųjų keturių klasių po 2 klases, arba kitaip sakant mokinių skaičius pasidarytų gimnazijoje antrojo, iš kurių bent pusė lietuvių. Grįžta senoviški mūsų gimnazijai laikai, kada mokinių prisirinkdavo per 600. Mums lietuviams labai svarbu turėti tos šaltinės klasės. Žinoma, kad nepažintų tasai dalykai! Šaltinės klasės valdžia žada uždaryti, nes pinigų tam nėra! Kur gauti jų? Patariau Senapilės, Kalvarijos, Naumiesčio ir Vilkaviškio pavietų valdžiams (gminoms) pasiskirti pinigų ti klasių nors po 100 rub. kasmet, lygi valdžia pati neapsiims jų užlaikyti valstybės pinigais, kaip tai kitąsyk būdavo. Paties valdžiams nereikėtų ypatingo mokesnio ant savęs užsidėti, tuos pinigus gautų paimti iš gyveno pelno padėjimo ir pasiskolinti kasų (brigadų). Nereikia užsiminti, kad tasai dalykas reikia greitai per artimiausias valstybės atlikti. Ilgiau palaukus, gali būti per vėlu, ir mes nustositume naudingo dalyko. Pagal apskaitą, reikėtų prie kiekvienos klasės kasmet pridėti po 500-600 rublių. Ateinančiais mokslo metais reikėtų duoti dviem klasoms (I ir II) 1000-1200 rublių. Mat mokesnis už mokymą nepildytą pilnai visų išlaikų reikalingų klasių užlaikyti.

Tėvas.

(Iš "V. Z.")

IS ILGIAUKOS.

Senapilės pav.

Gegužės 7 d. ugnis sunaikino pusę šito bažnytkaimio. Priešmės padegėlių apvertė: 18 sėdynų pasiliko be pastogės ir be duonos. Priežastis gaisro — tai nevalumas kamino vieno žydo grūdinio. Reikėtų atsargiau būti su kaminais, nes prie šiandinių stogų, jie gali daug bėdies atnešti...

Ant kiek gi tamsūs žmonai žmonės, matyt iš to, kad kada pernai vietinis klebonas prikalbinėjo visam kaimui įsitaisyti ugni gesinti mašina, — žmonės tik gardžiai pasijuokė iš to, veldami geriaus pasigirti už tuos pinigus, negu taisyti "niekniekius", nes "su ugnim taip bus — kaip Dievas duos".

Tai gi dabar ir pamatė savo tamsumo vaisius.

Padegėlis.

(Iš "V. Z.")

IS VARŠAVOS.

Balandžio 24 d. mirė Varšavos Lietuvių Savitarpinės Pašėlos Pradžios pirmininkas Stanislovas Rauba. Tai buvo karštas mylinčias tėvynės lietuvis. Tarnavo jis valstybės banku.

(Iš "V. Z.")

IS PRUSŲ LIETUVOS.

Prūsų valdžia apgarsino, jog berzelio 16 d. bus rinkimai naujan karalystės seimam. Prūsų lietuvių irgi juose dalyvaus. Nė sant tarp lietuvių susipratimo, aiški, kad juos patrauks su savim viena ar kita vokiečių partija. Pasakutiniuose rinkimuose lietuvių davėsi vokiečių konservatorių partijai pasimaisinti. Stebėtina iš to, ir nėra nieko, nes lietuvių yra konservatoriai. Su pritarimu vokiečių partijos galėjo lietuvių rinkti du atstovus, žinomas ypač tas, kurie pilną išsilikėjimą vokiečių apturėjo, kaip antai kunigų Dr. Gaigalaitį ir kuniką Spilgį. Juodu pasirodė ir geras vokiečių patrijotais. Nieknuomet jie prieš

skriaudus valdžios padarytas lietuviams nežodžio neminėjo, tik tai kaip kada pripažino viską už "labai gerai". Kunigas Gaigalaitis ketletą kartų prabylo, na ir tai tokiu nužemintu vergiškos dvasios papildytą būdu, jog pati valdžia iš to stebėjosi.

P. Spilgis, nors jis ketletą metų sėdėjo seime kaip lietuvių atstovas, tačiau nieko nebuvo girdėti, jog jis būtų kuomet prisiminęs apie lietuvių nemalonų padėjimą. Ar gal nebuvo prienasties pirminti skriaudžiamų vokiečių? Valdžia turi džiugintis, matydama lietuvių nuolankumą. Nuolatini visokių būdu įstatymais varžoma, tačiau vis lieka "pakajiniais", vadina save "geriausiasis, paklusniausias padonais ir patrijotais", gerbia kuoaušgesniais tą valdžią.

Klaipėdos ir Šilokarčiamos valsčiuose šį kartą bene paims lietuvių vokiečių tautininkų partija (national liberal). Turbut iš dekingumo prieš p. Schwabach'ą, lietuvių atstovą vokiškame seime, kursai pagirdė ne vieną lietuvių degtinę ir alumi rinkimo laike, ir už agitaciją davė pinigų užtektinai vadovams, jį už kandidatą pastatydino. Kaip antrą tai ligiam laikui buvusį atstovą kunigą Dr. Gaigalaitį.

Tilgės ir Pakalnės valsčiuose "laisvamaniai" (Freisinnigų partija) šį kartą rodo į savo globą paims lietuvių. Teisybė sakant, lietuvių nei nemano dalyvauti politikoje kovoj. Tas, kas dabar vokiškame lietuvių vardu, tą atlieka kelios ypatos, keli vyrai, kurie norėdami prilygti dabartinei galynei, stengiasi ir lietuvių pakrauti prie politiškos kovos.

Kandidatai šiems dviem valsčiams dar tuo tarpu nepagarsinti. Raigainiai Pilkalnis, taip pat Labgavos ir Vėlavos valsčiuose apie lietuvių jokia vokiečių partija visai nesirpina. Tenyščiai lietuvių visados renka valdžios užmanymus kandidatus, nes jie (lietuvių) visados ir prie kiekvienos progos stengiasi valdžiai parodyti, jog jie esa didžiausi patrijotai.

Patsai rinkimas (Prūsų karalystės seimam) yra atviras, vadina pirmiausia gyventojai išrenka taip vadinamus valmanus; ant laukų tas nusidėdą tankiausiai, jog keli kaimai išrenka vieną valmaną. Ties valmanai rinkimų dienos suvaziuoja valsčiaus miestam, ir tenai užklausančias visirinkininkų (Landrat) pasako kokiems kandidatui atiduoda savo balsą. Daugumėnė ukininkų bijodami, kad valdžia neapsunkintų jų, paduoda savo balsą valdžios užmanymam kandidatui, kursai konservatorių partijai priklauso. Taip ligiol buvo, kad veik visi atstovai Prūsų karalystės seimo buvo konservatoriai. Jie užmau kuo biauiausias įstatymus suvaržymui menkesnių luomų (ukininkų ir darbininkų), toliaus, vien tie atžagareiviskieji atstovai kalti, jog lietuvių taip suvaržomi įstatymais, ir naikinami tautiška. Esant tokiems rinkimams kaip vokiškam seimam, tai būtų galima ir pakliuti progresyviskesniems elementams, ir panaikinti toks netikėtas rinkimo būdas.

"Man baigiant" rašyti, pa'leikė žinia, jog p. Schwabach'as, lietuvių atstovas Klaipėdos ir Šilokarčiamos valsčiaus atsisakė nuo atstovystės.

Priežastis, rodos, bus tame, kad komisija, kuri sprendė apie jo išrinkimą, bus davusi jam žinią, kad jo išrinkimas bus atmetas. Paduotas konservatorių partijos protestas, kuriame išrodomi visi suktumai rinkimo laike nepaliko be pasekmės.

Dabar bus nauji rinkimai, gal bent šį kartą lietuvių pasirinks kandidatų tokių vyrų kursai nenusilenks prieš valdžią ir pasakys teisybę.

Panemunės Jonas.

(Iš "V. Z.")

INFILANTŲ LATVIAI.

Prisiklausęs visokų aimanavimų ir pažvelgęs į ty aimanavimų ir aičiojimų priežastis — galvoji sau žmogus, kad jau blogiau, kaip kas mus, ir buti nebegali...

Neseniai teko man lietuvių aplankyti. Ne kurio latvių, taip augstai pakilusius savo kultūra ir susipratimu, bet lietuvių vadina muose Infilantuose. Dinaburgo, Reizos ir Liucino apskrčiuose gyvena apie 260000 latvių. Maza ta sąjauė apsupta iš visų pusių baltarusių ir neturi beveik jokių ryšių su Kuršu. Sena tarp jų — tai tikėjimo skirtumas. Kurso latviai — Liuterio pasekėjai, In-

filantuose — katalikai. Del tos priežasties visi laikraščiai, knygos išeinančios Kurše, buvo neprileisti katalikybės apgynėjų — kaip to kenksmingi tikintiems raštai. Savųjų gi neįstengė įsitvirtinti. Beto dar kurso latvių kitiokla rasyba (gotiškomis raidėmis) ir kalba taip išsiplėtojusi — nors iš to paties kelmo kilusi — neleidžia irgi latviams susivienyti. Infilantų latviai laikėsi lotynų raidžių ir jų kalba po lenkų ir baltarusių įtekme sąvoktiškai plėtojosi.

Tokiamė lijdname sunkiame padėjime skurdo latviai lig 1905 m. Tais tik metais pradėjo išeiti latviškas (lotynų raidėmis) laikraštis "Gaisma" ("Sviest"), vietiškiųjų inteligentių veldamas. Bet skatiko pritrūkus, turėjo žlugti. Tuokart kunigai subruzdavo savąjį leisti ("Auseklis") — Ausra — ir tas neisilaukė, buvo galutinai priskirtas kaip priedas prie vietinio laikraščio ("Zemkopis") — Ukiniškas, išeinančio Kurše. Manoma ir kalbama, jog latviai katalikai turės susivienyti su savo broliais, nes kitaip prislėgs juos svetintaučiai.

Liudna tai ir graži šalis, pilna ežerų. Retkarčiams grūvėsiai stitro. Mat kardininkų pilii ir runių liekanos. Gražu žiūrėti — tik noroms nenoroms junti liudnąją tos šalies praeitį. Prieš septynis šimtus metų žvangėjo jau čia godziųjų ateivių ginklai, ir tas lygumas palietė kardininkų letena ir čia slėgė ramiusius gyventojus jų jungas.

Vargas ir vergija. Mainės laikai — didelės žemės — dvarai atsirado lenkų rankose, ir vėl nebuvo jokio rūpesnio apie tikruosius tos šalies gyventojus. Skurdo, skurdo — ir šiandien tebeskursta: nustumti į paskutinę vietą — mazne nebeįjaučia savo teisių ne reikalo gyvoti.

Inteligentija šiandien pirštais suskaitoma. Sunkiose sąlygose kaimynauda veikti nori — bet... nebet pasiseks jiems išgyventi šien, skiriančiam nuo savo artimiausių brolių — nebet atsidarys takai apšvietimui iš Kurso, nors ji pati šiandien suvargusi. Bet tas susivienijimas — tai gal vienintelis kelias prie gyvenimo Infilantų latviams.

(Iš "V.")

PRIE UŽSIENIO LIETUVIŲ MOKSLAIVIŲ STATISTIKOS.

P. B.-is, baigdamas savo labai įdomų straipsnį: "Kiek yra lietuvių moksliečių (žr. "V. Z." Nr. 88), išreiškė norą, kad kas su teiktų žinias ir apie užsienio lietuvių moksliečius. Bent iš dalies pasistengsiu tą jo norą, ir skaitytojams gal nesvetima, čia išpildyti.

Pirmiausia Sveicarijioj bus, turbūt, lietuvių moksliečių daugiausia susitelkęs. Zuerich'e yra tuo tarpu iš viso 4 studentai ir vienas baigęs jau pernai polittechnikos architektūros skyrių. Tarp studentų: 2 vyru, kurių vienas mokosi medicinos ir antrasis — filologijos, ir 2 mergaitės — abidvi mokosi medicinos. Visi zuerichiečiai iš Kauno gub. Bern'e yra iš viso 9. Iš jų 3 mergaitės (visos medikės) ir 6 vyrai; 1 vyras: 1 veterinaras, istorikas, 1 ekonomistas ir 1 teisininkas. Tarp jų 2 studentų iš Suvalkų gub. ir visi likusieji 7 iš Kauno gub.

Friburg'e be kunigų, kurių skaičius nežinau, yra vienas studentas chemikas, laikinai, regis, iš Berno dēlei vietos stokos laboratorijose persikėlęs, — ir vienas vidurinės technikos mokyklos mokyns. Chemikas iš Kauno gub., technikas iš Suvalkų gub.

Lausann'oje yra 3 mergaitės: visos medikės ir visos iš Kauno gub. Genev'oje yra 1 studentė, ki lmo, regis, iš Suvalkų gub.; ji mokinasi pedagogijos. Gyvena čia dar vienas dailininkas, kuris tačiau, kaip girdėjau, žada ne-trukus išeikianti Sicilijon.

Arti Genevos kasin kokių kalbų mokykloje ēsanti viena lietuvaite, kuri specialiai mokinan-tis francų kalbos ir francų literatūros.

Paskui, yra dar kazi koks vidurinėje Sveicarijioje katalikų tery vienuolynas, kur ēs lietuvių kunigų atžėvintų lietuvių mergaičių. Ko ir kaip jos ten mokinasi, nežinau.

Belgijos valstybėje yra man žinomu du lietuvių, kurių vienas Liège'o mieste mokinasi elektro-

technikos, antrasis gi žada Bruxelles'e pradėti literatūros mokyties. Girdėjau kad pas dar kasin kas katalikų universitete Louvain'o mieste (Belgijioje).

Lietuvių moksliečių yra dar Prancūzijoje, butent Paryziuje, paskui Vokietijoje: Berlyne, Muenchene, gal dar Leipzige ir kitur. Yra lietuvių ir Austrijoje: Krokavoje, Lėovoe, Graze (bent pernai buvo čia vienas polittechnikas iš Suvalkų gub.). Vienoje (man nežinomas čia 1 medikas iš Kauno gub.) ir k. Ant galo, girdėjau, kad ēs lietuvių ir Ryne (mano ligiol tegirdėta apie 1 dailininką; pasakojo taip pat, kad kasin žoks kunigas specialiai Sv. Raštą studijuojas net Pa-lestinoje).

Mano čia paduotosios žinios labai nepilnos, nes apie daugelį vietų tėra pas mane vien pliki nū-rodymai, kad "gali" buti ar "yra" lietuvių. Kas gali todėl, tepapil-do ir tepataiso jas: ar šiaip ar taip, o vis dėlto įdomu žinoti, kur lietuvių keliauja mokslo įe-skoti.

Proga pasinatdodams, negaliu susiturtėti neprikiepties bent keletą žodžių ir apie patį užsienio lietuvių moksliečių gyvenimą. Tasai gyvenimas, kaip lengva nu-manyti, yra labai skirtas nuo tokių pat gyvenimo Rusijos univer-sitetų miestuose, — ir apie tuos skirtumus būtų daug kas pasakyti. To tačiau nedarysiu tuo tarpu, o pasikankinsiu vien nurodymu, jog tarp užsienio ir Rusijos lie-tuvių moksliečių gyvenimo yra šis tas ir bendro: kaip Rusijos, taip ir užsienio lietuviams moksl-aičiams (bent daugumai) įsiai la-bai... nesaldus. Teatsimena tik sau kiekvienas nors J. Biliūną, kuriam juk užsienyje prisiejo be-badaujant galutinai ir sveikatai pa-laidoti... Užsienyje studentai negali išleikyti maintinies, nē sa vidurinių mokyklų moksas vi-sai kitaip čia patstatytas negu Ru-sijoje, o jei dar kam dėl ko nors nē savo kraštan — tuo tarpu grįžti negalima, tai gali kiekvienas nu-manyti, koksai tokių moksliečių padėjimas, jei iš namų visai jokios pašėpos, negauna. Nē me-si užsienio ir grįžti, nē moky-ties! O juk mokslo traukiamis atvyko! Ne visų čia lietuvių moksliečių toksai "tarp kujo ir priekalo" padėjimas, bet tokiame padėjime atsiradusių čia yra, — man bent keli žinomi...

Bendro kokio tarp užsienio lie-tuvių moksliečių sąryšio, kokios bendros draugijos — nėra. Pa-vieniais tačiau kai kur bandoma jungties. Taip, Sveicarijioj gy-vuoja seniaus dar užsimegusi "Užsienio Lietuvių Jaunuomenės Sandora", kurios tikslu yra "jung-ti pirmieji užsienio lietuvių jau-nuomenę prirėngimui darbininkų lietuvių dirvoje" (Ist. 1). Jungia "Sandoros" narius knygnas, ku-riame yra renkama ir superkama lietuvių literatūra ir literatūra apie Lietuvą svetimos kalbose, taip pat lietuvių laikraščiai, kurie dau-giausia dovana gamnami (pini-gai, kiek galima, taupomi kny-goms pirkti). Prie "Sandoros" gali priklausyti viso užsienio, ne tik Sveicarijos, lietuvių. Fri-burge yra kunigų įkurta "Rutos" draugija. Savo laiku buvo Ge-nevuoje įkurta draugija "Lituania", kuri su savo įkūrėju buvo vė-liaus persikėlusi Paryziun. Ar ji ten begyvuoja, nežinau tikrai. Krokavos lietuvių buvo anais me-tais (apie 1904 m.) įsikūrę "Ru-tos" draugija (ji reikia skirti nuo Friburgo "Rutos").

Daugias užsienio lietuvių moksl-iečių draugijų man nežinoma. Čia aš nepriskaitau Paryžiaus "Zelmens" ir, visai aplenkū Amer-iką su Angliją ir Prūsų Lietuvą. Žinoma, būtų labai geistina, kad galima būtų, kas, nors tokio su-verti, kas galėtų, visus, visur iš-siblaškusius, užsienio lietuvių moksliečius, arba bent tam tikrą jų dalį, šiojiu tokiu ryšiu, šiočia-čiai ir tokiame pavidale, surišti. Bet lietuvių moksliečių taip ma-za sulyginaučių užsienyje, taip pla-čiai jie mažomis kuopelėmis ar net pavienėmis grupėmis išsiblaškę, jog visi ligiol bandymai ką nors panašaus įvykinti, turėjo nenoro-mis iširti. Ypačiai jog randasi ir tarp tokių mažų išsibarsčiusių būrelių žmonių, kurie organikiškai nepakelia kokio nors draugijos "jungo" ir kurių net toksai, ro-dosi, kasdieninis ir paprastas rei-kalas kaip lietuvių laikraščiai, ne-istengia nors ir vietinė kuopon sujungti, nes jie jokių tokių laik-raščių... nereikalauja. Teisybė,

tokių "egzempliorių", mūsų busi-lėjų "piličių", nors ir yra, bet man nedaug težinoma, — ir tie visi atsiskyrėliai "egzemplioriai" kiek man žinoma, rekrutuoja si-vien iš atskirų (ne visų) studentų moteriškių.

Bekampis

(Iš "V. Z.")

IS AMERIKOS.

TURBUT ŽMOGŽUDYSTĖ. Alton, Ill. Upėj Mississippi ra-do čia kuną moteries ir iš pra-džių manė, kad ji prigirė. Ka-dangi, pūstant kum, plaučiuose nē radō vandens, tai tas rodo, jog negyvō moteries kunas likosi i vandenį įmestas. Koroneris kur ten girdėjo, kad užmušto akty at-simēsa užmušėjo paveikslas; todėl jis pašaukė fotografą, kuris nu-ēmē fotografiją negyvės akies ir pėskui tą fotografiją davē padidinti. Koroneris ir fotografistas dabar užtikrina, jog ištikro ant padidintos fotografijos negyvės akies yra paveikslas bėzdoto vy-ro su kumpa nosia.

PASKANDINO ŽVEJŲ LAIVELĮ.

Gloucester, Mass. Netoli čia-nykščių pakrančių, garlaivys "Boston" užbėgo ant žvejų lai-velio "Eanu" ir jį paskandino. Su tuom laiveliu prigirė 14 žmo-nių.

ŽEMĖS DREBĖJIMAI.

Allentown, Pa. 31 d. gegužio, 1 val. po pietų, siantē čia gana smarkus žemės drebėjimas. Žemės drebėjimas mieste buvo teip smarkus, kad nuo jo sugriuvo augstesni kamina, miesto gi ap-linkinėse drebėjimo nē jartē.

VOKIETIJA PERKA VĖZIUS IR VARLES AMERIKOJ.

Vokietija užsteliavo Ameriko-j 300 didžiųjų vėžių ir tiek varlių. Gyvūnai tie bus pergabenti Vokie-tijoj auginimui ten. Dalis di-džiųjų vėžių jau išsiūsta ant laivo "Kaiser Wilhelm II".

GERA DRAUGYSTĖ.

Los Angeles, Cal. Čia suarešta-vo šėlis žymesnius ir turtingesnius buiznierių, ir žinomą net Europoj pianistą Peje Starcką už negrazius ir nedorus pasielgimus. Starck prisipažino kaltu ēsąs ir likosi pas-merkatas pusei metų į darbo nā-mus.

DINAMITO EXPLOZIJA.

Oakland, Cal. Čia likosi su di-namitu išgrūti tris namai pasta-tyti pagarsėjusio valstijos liudi-ninko Jameso L. Gallaghero. Kas dinamitą padėjo, to dar nesusekė. Eksplozija buvo teip smarki, kad išbėrėjo langai visų aplinkinių na-mų.

14 ŽMONIŲ PRIGIRĖ.

Oklahoma City, Okl. Netoli Colbert, 14 ypatų, besigelbėnčių nuo tvano, pasisėlė ant vienos mažos salutės, bet užtvėn van-dens ir tą salutę užliejo, ant jos pasisėlę žmonės prigirė.

IR IŠ TO BIZNIS.

Laporte, Ind. Ant farmos už-mušėjos Gunness 29 d. gegužio šitubo išpardavimas palaikų. Su-sirinko keli tukstančiai žmonių. Kaipt koki daiktai nupirkai už de-šimtį kartų daugiau negu jie ver-ti. Už šunį užmokėjo 107 dol.

APVIRTO VALTIS.

Philadelphia, Pa. Netoli Re-verton, ant Pensanken Creek ap-virto valtis ir joje buvusi čia Eidlemano šeimyna, susidedanti iš keturių ypatų, prigirė.

IR VĖL TORNADO.

Wichita, Kans. 28 d. gegužio šitose aplinkinėse siautē tornado, kurios daug nuostolių pridirbo. Minėtose aplinkinėse užmušē 10 ypatų, o 12 sužeidē. Pražuvo ir daug galvijų, vėtra ir ledai išnai-ke jausus ant daugelio tukstan-čių akrų dirvų. Vėtra išgriovē daug farmų.

TOPEKA, KANS. 28 D. GEGUŽIO

Šitose aplinkinėse siautē vėl smar-kus tornado, kuris perėjo Kan-sas, Oklahomos šėtus, pasiekē ir Illinois. Laikē jo siautimo pražu-vo kelios ypatos, o kelios dešimtys yra sužeistų.

NETIKĖ LIGONIŲ PRIŽIU-RĖTOJAI.

Canton, O. Koroneris tirinējo nepaprastą mirtį Johno Adams

Massilon ligonbuty ir liepē su-areštuoti prižiūrėtojus, kadangi pasirodė, jog jie suspardė ligonį, 70 metų Adamą. Ligoniai eina į ligonbučius tikėdami ten rasti ge-rą priežiūrą, ne mano, kad kas nors juos drystų spardyti.

BEKAMPIS

(Iš "V. Z.")

IS AMERIKOS.

TURBUT ŽMOGŽUDYSTĖ. Alton, Ill. Upėj Mississippi ra-do čia kuną moteries ir iš pra-džių manė, kad ji prigirė. Ka-dangi, pūstant kum, plaučiuose nē radō vandens, tai tas rodo, jog negyvō moteries kunas likosi i vandenį įmestas. Koroneris kur ten girdėjo, kad užmušto akty at-simēsa užmušėjo paveikslas; todėl jis pašaukė fotografą, kuris nu-ēmē fotografiją negyvės akies ir pėskui tą fotografiją davē padidinti. Koroneris ir fotografistas dabar užtikrina, jog ištikro ant padidintos fotografijos negyvės akies yra paveikslas bėzdoto vy-ro su kumpa nosia.

ŽEMĖS DREBĖJIMAI.

Allentown, Pa. 31 d. gegužio, 1 val. po pietų, siantē čia gana smarkus žemės drebėjimas. Žemės drebėjimas mieste buvo teip smarkus, kad nuo jo sugriuvo augstesni kamina, miesto gi ap-linkinėse drebėjimo nē jartē.

VOKIETIJA PERKA VĖZIUS IR VARLES AMERIKOJ.

Vokietija užsteliavo Ameriko-j 300 didžiųjų vėžių ir tiek varlių. Gyvūnai tie bus pergabenti Vokie-tijoj auginimui ten. Dalis di-džiųjų vėžių jau išsiūsta ant laivo "Kaiser Wilhelm II".

GERA DRAUGYSTĖ.

Los Angeles, Cal. Čia suarešta-vo šėlis žymesnius ir turtingesnius buiznierių, ir žinomą net Europoj pianistą Peje Starcką už negrazius ir nedorus pasielgimus. Starck prisipažino kaltu ēsąs ir likosi pas-merkatas pusei metų į darbo nā-mus.

DINAMITO EXPLOZIJA.

Oakland, Cal. Čia likosi su di-namitu išgrūti tris namai pasta-tyti pagarsėjusio valstijos liudi-ninko Jameso L. Gallaghero. Kas dinamitą padėjo, to dar nesusekė. Eksplozija buvo teip smarki, kad išbėrėjo langai visų aplinkinių na-mų.

14 ŽMONIŲ PRIGIRĖ.

Oklahoma City, Okl. Netoli Colbert, 14 ypatų, besigelbėnčių nuo tvano, pasisėlė ant vienos mažos salutės, bet užtvėn van-dens ir tą salutę užliejo, ant jos pasisėlę žmonės prigirė.

IR IŠ TO BIZNIS.

Laporte, Ind. Ant farmos už-mušėjos Gunness 29 d. gegužio šitubo išpardavimas palaikų. Su-sirinko keli tukstančiai žmonių. Kaipt koki daiktai nupirkai už de-šimtį kartų daugiau negu jie ver-ti. Už šunį užmokėjo 107 dol.

APVIRTO VALTIS.

Philadelphia, Pa. Netoli Re-verton, ant Pensanken Creek ap-virto valtis ir joje buvusi čia Eidlemano šeimyna, susidedanti iš keturių ypatų, prigirė.

IR VĖL TORNADO.

Wichita, Kans. 28 d. gegužio šitose aplinkinėse siautē tornado, kurios daug nuostolių pridirbo. Minėtose aplinkinėse užmušē 10 ypatų, o 12 sužeidē. Pražuvo ir daug galvijų, vėtra ir ledai išnai-ke jausus ant daugelio tukstan-čių akrų dirvų. Vėtra išgriovē daug farmų.

TOPEKA, KANS. 28 D. GEGUŽIO

Šitose aplinkinėse siautē vėl smar-kus tornado, kuris perėjo Kan-sas, Oklahomos šėtus, pasiekē ir Illinois. Laikē jo siautimo pražu-vo kelios ypatos, o kelios dešimtys yra sužeistų.

NETIKĖ LIGONIŲ PRIŽIU-RĖTOJAI.

Canton, O. Koroneris tirinējo nepaprastą mirtį Johno Adams

Massilon ligonbuty ir liepē su-areštuoti prižiūrėtojus, kadangi pasirodė, jog jie suspardė ligonį, 70 metų Adamą. Ligoniai eina į ligonbučius tikėdami ten rasti ge-rą priežiūrą, ne mano, kad kas nors juos drystų spardyti.

BEKAMPIS

(Iš "V. Z.")

IS AMERIKOS.

TURBUT ŽMOGŽUDYSTĖ. Alton, Ill. Upėj Mississippi ra-do čia kuną moteries ir iš pra-džių manė, kad ji prigirė. Ka-dangi, pūstant kum, plaučiuose nē radō vandens, tai tas rodo, jog negyvō moteries kunas likosi i vandenį įmestas. Koroneris kur ten girdėjo, kad užmušto akty at-simēsa užmušėjo paveikslas; todėl jis pašaukė fotografą, kuris nu-ēmē fotografiją negyvės akies ir pėskui tą fotografiją davē padidinti. Koroneris ir fotografistas dabar užtikrina, jog ištikro ant padidintos fotografijos negyvės akies yra paveiksl

IS WATERBURY, CONN.

Simano Daukanto Teatr. Giedojų draugystė, 24 d. gegužio parėngę koncertą.

Pirmiausia vietinis choras padainavo "Darbo giesmę", "Kur namas mus" ir kitas. Tulos dainos puštinai pasisekė, bet visgi užganėdinimui publikos daug da truko. Nors choras prasitavęs ir jau sugaudo balsus, bet dailos (ką tas turi reikšti? Red.) jų nematyti nė truputį.

V. Bagdanavičius sugrąžijo solo ant klarneto; gerai jam pasisekė, publika užsiganėdino.

Gerai atliko savo užduotį A. Naitis. Jis deklamavo monologą "Ponaitis".

Priseiškė ir Pruselaitis padainavo duetą "Mergytė", kuris gana gerai pasisekė.

V. Bagdanavičius pagriežė ant smuiko "Nemuno vilnys", kas taipgi publikai patiko.

Jaunos mergaitės, Marė ir Genevė Rainiūtės paskambino ant pianino. Visi gėrėsi skambinimu nemintų mergaičių. Buvo ir daugias kas veikė, bet taip silpnai atlikta, kad ne verta nė rašyti.

Klausojojas.

AUSREČIAI ATEIKITE SUEIGONI!

Manydama, kad tykus trūsas daugiausiai vertas negu garsūs žodžiai, aš ketinau kuomaziaušiai rašinėti apie pirmą kuopą "Ausros" dr-stės; bet man likus tvarkos vedėju, daugelis tikėjosi išgirsti ką nors triukšmingo. Vieton to, ko sanariai tikėjosi, aš esmi tik kuopos tarnu ir meldžiu didumos narių duoti man šį tą veikti.

Neseniai išgirdau išmetinėjiną vieno labai gero draugo, jog aš nieko nedarau įvykdimui skaitlingesnių susirinkimų. Todėl aš rašau šitą straipsnį.

Man pačiam būnant nauju nariu vietinės kuopos, da man neteko išklausti visų apšmeizimų, koki savo laike skrajojo kaip smeklos prieš "Ausros" Dr-stę. Tų apšmeizimų, kiek girdėjau, yra ilgoka litanija; aš jos neatkartosiu.

Prisiūrėjus arčiau priežastims "Ausros" skurdo, sutinkame visų pirmu psichologiską priežastį.

Antroji priežastis—per menka ypatinga nauda jos sanariams. Trečioji priežastis—tai stoka draugiškumo bei mandagumo tarp pačių sanarių.

Ketvirta priežastis skurdo "Ausros" draugystės—stoka tarp sanarių apšviestiesnių su tautiskais jausmais.

Atitaisyti psichologiskos bėdos reikalingas laikas ir tinkamos aplinkybės bei išauklejimas naujos gentkartės. Greičiau Lietuviai dings amerikanišmo bangose, negu pataisys savo psichologiskais silpnibės.

Iš kuopos gyvenimo, išskiriant kelių ypatų, nariai neaptau-rėjo nė jokios naudos. Jeigu nariai malonės visi susirinkti ir paskirstys mums darbą, mes tar-nausim draugystę su pasišven-timu. Liepti ir visais valdyti niekas nemisina. Todėl ir na-rių ypatinga nauda atsiras, jeigu jie teiks susirinkti dideliame skaitliu, kad mes galėtume iš-girsti ką nariai laiko naudingi. Žinant jų norą, mes stengsimės išpaskutinos jiems įtkiti. Dabar didesnės dalies sanarių admini-stracijos rankos surištos, kad ką ir veikume, tai tik ma-žumos sanarių vardu. Mės pri-valome sutvarkyti mūsų kuopą teip, kad ji būtų mums visiems naudinga.

Kas link trečiosios priežasties "Ausros" skurdo beje stokos apšviestųjų su tautiskais jaus-mais bei draugiškumu, aš kal-tinu pačius narius 1-mos kuopos. Jeigu mes pasielgėme susirinki-muose kaip prakilnus draugai, remiantis augštą siekti, tad len-gva bus skaitlių narių keliaropi-padauginti. Aš kelis kar-tus girdėjau žodžius greitai kal-bančių, kad "Ausra" ne reika-lauja daugelio narių, jeigu jie būtų kitoniški pažirų negu greitai kalbantieji.

Jau mums apsigraibus aplink-savę, supratus padėjimą ir aplin-kybes, nors labai palengva, trukdomi ant kiekvieno žingsnio bet rangomėsi iš to praamžino-raisto prie vaisingesnių dirvo-nų. Tokiame dirvone jau mums bus bėgū darbuotiesi. Mės mel-džiame, leiskite mums aiškiai dir-vonuose trauktis. Mums spia-di pilna... irai!

Kas sekė su atida veikluma Lietuvių Chicagoje laike pereitų metų, ir tēmijo bruzdėjimą šių metų, tam viltis ramina širdį ir duoda naujas įtegas dirbti.

"Ausros" draugystės nariai tai gerų geriausių lietuvių ir lietu-vaitės. Juose yra viltis mūsų talentuotos jaunomenės. "Aus-ra" yra ramsčių mokslo, ne poli-tiškos agitacijos, ne garbini-mo svajonių, bet gyno mokslo, ant kurio remiasi atgijimas mu-sų tautos ir mūsų pačių laimė. Nariai "Ausros" drės, kaip jau-trus, su kiltais siekiais, gerai nu-mano, kad geriausias budas per-tikrinimo karštuolių, tai duoti jiems paragauti jų pačių darbo vaisių. Todėl jie laukia, kada tvarkos vedėjai liausis patys rė-kaivę. Kada savę vadinanti va-dais supras, kad jie turi reika-lą su sau lygiais.

Aš galiu pasidžiaugti iš kan-trybės ir gery norų pirmos kuopos narių. Komitetų raštininkai išduos rokundas ir atskaitas "Ausros" veiklumo; kada gerai darbai pagarsės vietoje riksmų, kada pasirodys pildymas noro didumos narių, o ne užmačios rėksnių, tuomet ir nuošalus draugai ašis į susirinkimus.

Nauji 1 kuopos išrinkti vir-šininkai yra:

Pirmasėdis — Dr. A. Rutkauskas. Protokolo raštininkas — J. Sutkus. Izdo raštininkas — J. F. Juozapaitis. Izdininkas — Damijonaitienė.

Antanas Rutkauskas M. D. "Ausros" pirmos kuopos tvarka-darys.

"AUSROS" SUSIRINKIMAS.

Berzelio 7 d., 3¼ valandą po pietų privalo įvykti mėnesinis, e drauge ir pusmetinis, 1-sios kuopos "Ausros" draugovės susirinki-mas. Kadangi bėgyje laiko nuo Naujų Metų įvyko tik du susirinkimu mūsų kuopos, tai, žino-mas dalykas, užsivilkio daug rei-kaų, kurie reikia butinai ir be tolymesnio atidėliojo apsvastyti ir aprūpinti. Visos trys dešimtys su viršum narių maloniai teiks nepaileisti to susirinkimo, nes bendrovės labas ir garbė narių reika-lauja, kad užvilkti reikalai būtų aprūpinti kuoveikaisiais. Reikia, pagalios, sutvarkinti knygynas, priimti atskaitą šiųmetinių prelek-cijų, rengti prelekcijos atcinačiai žiemai, pamatyti patiems kaip toli nužengta prie draugovės tiklo bė-gyje praėjusio pusmečio, reikia suzinoti, kame draugovės finansi-nė jiėga ir kas reikia daryti toliaus, kad mūsų reikalai būtų aprūpinami gviaus ir neužmetami. Todėl, malonus bendrai, teikėtis susirinkti kuoskaitlingiausiais, atsi-veidami naujai norinčiųjų prisira-šydami prie kuopos, pažymėtą va-landą į Fellow Ship butą—šalyje Halsted St., prie 33rd Pl.

Kuopos sekretorius J. Sutkus.

NUO MOTERŲ DRAUGY-STES "APSVIETOS"

Daug buvo rašyta laikraščiuose apie Chicago lietuvių moterų draugystę "Apšvieta". Bu-vo nuolatai kviečiamos moterys ir merginos rašyti į minėtą draugystę, visoms drauge dirbt suvienytoms spėkoms; bet gali-ma pasakyti, kad visi atsisauki-mai pasiliko tušti, kadangi skait-lius sanarių mažai pasidino, o jų, rodos Chicagoje yra gana didelis skaitlius lietuvių. Ka-da didelis skaitlius lietuvių. Ka-da gi mės, moterys, pradėsimė rūpintis savo reikalais ir gero-ve? Tuom tarpu vienok mės at-silikusios ir nuvargintos ant dvasios, darbininkų tokių kurioms mus vestų geru keliu, ku-riumi eidamos, galėtume iš-vegt visų nelaimių mės neturi-mės. Taigi draugės mėginkime pačios būti darbininkėmis, nes jeigu sėdėsimė rankas susidėju-sios, nemėginsime nieko dirbt tai nieko ir nenuveiksime. Ma-tome, kad tauta ir dabartinis su-rėdymas reikalauja nuo mus: proto tobulumo ir geresnių nuo-monių. Mūsų pareiga tą viską atsiekti, o tą viską atsiekusius, galėsim apdovanot augstesniu protu gimdomus kudikius, mo-kėsim juos užaugyti gerai sa-nariais žmonijoms. Viskas yra mūsų rankose ir nuo mus priguli gerovė žmonijoms. Kol mės taip sėdė-sime rankas sudejusios kaip iki šiol, ką galbės mums vyrų dar-bai ant tautiškos ir apšvietimo dirvos? Ką galbės riksmi, strei-ka, žudymai visokių skriaudė-jų, jeigu mės, moterys, auklė-

sime idijotus? Talgi draugės moteris ir merginos! laikas ir mums grėbtis darbo, įieškoti ap-švietimo atsakančiuose raštuose, susirinkimuose. Mėginkime ir mės veikti šį bei tą, nes ir mės leistos atlikti savo užduotį. Mės privalome vesti gyvenimą teip, kad jis būtų pilnas ramumo, meilės, teisybės, užsiganėdinimo; kad mės papuoštume pasaulį o ne papiktintume, ne teip kaip daugelis mūsų moterų gyvena. Labai daug yra moterų, kurios blogais savo pasielgimais daro gėdą mums visoms ir žemia nu-mą mūsų visų vardą. Nors kiekvie-nas privalo atsakyti už save, vienok pas vyrus yra teip: jei-gu jie užtėmija vieną blogai pa-sielgiant, tai visas prie to pri-lygina. Tą matant ir girdint, skaudu kentėti doriai ir protau-jančiai moterei. Taigi brangios draugės, stengkimės pamėst blo-gų įpratimus, mėginkime apsi-šviesti! Skaitykim geras knygas ir laikraščius, kalbinkim prie to savo drauges, mokykimės rašyti, mokykimės lietuvišką kalbą su-prasti; tame rasime gerą užsiė-mimą ir pačios stebėsimės, kiek išmokom. Taigi, draugės Chi-cagietės! lankykite susirinkimus moterų draugystės "Apšvietos", nes ant kiekvieno susirinkimo vie-na iš draugių parengia, persai-ko koki "referatą" iš jų galima daryt pasimokyt.

Jau keleta kartų buvo garsinta laikraščiuose apie susivaziavimą lietuvių moterų Brooklyn su mierių sutvert moterų sąjungą (Užmanymas Brooklyn Lietu-vaicijų Dr. Apšvietos); taigi į tą susivaziavimą reikia siųsti iš mo-terų draugysčių delegates. Ir die-nagėdėsi nenori atsilikti. 2-ą dieną Gegužio Chicago m. dr. "Apšvieta buvo parengusi pasi-linksimimo vakarą, nuo kurio pelnas buvo skiriamas siunti-mui delegatės. Ant minėto va-karo susirinko gražus būrelis svečių, kurie prijauči tam sver-biam reikalui ir gražiai pasi-linksimę prie muzikos ir lietu-viškų šokių, išsikirstė be vaidų.

Draugystė, visiems atsilanku-siems istaria širdingą aciu. 3 d. Gegužio atsiuvo minėtos draugys-tės susirinkimas, ant kurio ta-ponaitienė. Draugė M. Horode-kaitė skaitė referatą "Apie kul-tūrą moterų praėjusiuose laiku-se". Žodžiai jos galėjo pajudinti mąstis mūsų moterų. Sekančia-mus susirinkime skaitys referatą draugė M. Šešienė. Tema: "Ką gali sulaukti žmonijos moteris?"

Taigi sanarės ir nesanarės teikėtis kuo skaitlingiausiais su-sirinkti, nes bus apkalbėta daug svarbių reikalų. Malonėsit vi-sos paduoti kokius nors įneši-mus tai sumanytai moterų są-jungai. Da kartą širdingai kvie-čiame atsilankyti visas Chicago moteris ir merginas ant šio su-sirinkimo, kuris atsisbus 7 dieną birzelio pirmą valandą po pie-tų, svetainė 869-33rd Place. Pri-šakinė svetainė. Vardan Mo-terų Draugystės "Apšvietos".

K. Katkevičienė.

MOTERŲ ATIDA.

"Lietuvių Moterų Apšvietos Draugystė" užmanė surengti mo-terų susivaziavimą Brooklyn, N. Y. apsvartymui svarbiausių klaus-imų moterų padėjime, o ypač tarpe lietuvių moterų Amerikoje. Susivaziavimo posėdžiai prasidės pėntnyčioje, 12 d. birzelio, vakare 7 val., Tautiško Namų salėje, Grand St. 101-103 ir tęsis dvi die-ni — iki medžiokės vakarui.

Kviečiamos visos moteris, ku-rioms rupi jų padėjimas ir ku-rioms prijaucia dabartiniam mo-terų proletarijų judėjimui. Jei iš-kitur atvaziavusios delega-tės neturėtų kur sustoti — tai tesikreipia į "Vienybės Lietuvių" redakciją (Grand St. 120-124), o tenai tam tikras komite-tas suteiks joms reikalingas žinias.

Susivaziavimo programos yra šitos: 12 birzelio, 7 val. vakare, viešame susirinkime draugas J. O. Širvydas skaitys referatą apie mo-terų klausimą; 13 birzelio nuo ry-to iki 7 val. vakaro susivaziavimo posėdžiai, o vakare, 8 val. bus vaidinta "Vaito pirslystė" ir "Tris mylimos"; 14 birzelio, nedėlioje, posėdžiai iki 7 val. vakaro, — va-kare nuo 8 viešas susirinkimas ir prakalbos.

Komitetas.

P. S. Kiti laikraščiai malonės perspaučinti šį pranešimą.

Mazas Feljetonas.

Amerikos laikraščiuose išskai-čiau polemikų polemikas apie M. Petrausko ypatį.

— Petrauskas musų, jis socia-listas! — šaukia socialistas.

— Nebebuvi! Petrauskas buvo ir yra tautininkas! — rėkia tau-tininkai.

— Ne, mės Petrausko niekam neduosime!

— Tai vagystė, negirdėta va-gystė — žmogų pavogti! Karaul!

Ir ponai polemistai karščiuojasi, žiūrė tik kuomet jie pradės an-ausius skaldyti. Tiems ponams reikėtų paimti po gerą chininos dozą, tas labai sveika, karštį sumazina, tuomet rasi je kitokiomis akimis imty žiūrėti ir į Petrauską ir abelnai į dailą.

Petrauskas yra dailininkas - kompozitorius ir dainininkas, taigi į jį ir reikėtų žiūrėti kaip į kom-pozitorių ir dainininką, reikėtų perkurti jo kompozicijas ir dai-ninavimą. Bet kur tau, kaip tik iš kito galo pradėdama — Petrus-kaus šioš, Perauskas toks!

Ponai! kokių rįsį turi Petrausko nosis ir batai su daila?

Bet kritikuojant dailą, nuro-dant jos geras ir blogas puses, ar rodant jos ydas ir ypatybes, rei-čia pačiam susipažinti su daila, reikia ją pastudijuoti, tokią kriti-ką ne taip lengva rašyti; o špa-tą kritikuoti... pasimi popierį, rašalą, plunksną ir prasideda gie-smė... Tokią kritiką labai len-gvai išplėkti, čia visai nereikia jo-kios nuovokos, nereikia judinti smegenimis!

— Petrauskas išgama, pasida-velis, gešeftmacheris? — šaukia socialistas.

Stipriai!

Žinoma, gešeftmacheris, rengia-muose vakaruose jis nedainuoja marselietę ir internacionalų...

Ir socialistas labai dantį ant to griežia!

Aš ir gi esu socialdemokratas, bet atvirai prisipažinsiu, kad man šimtą kartų daugiau tinka "Fau-sto" arba "Pajacų" arijos, negu marselietės ir internacionalai.

— Ke... ke... ke... so-cialdemokratas! Ties jau tu so-cialdemokratas, jei tau "Faust" labiau tinka už marselietę! — nu-sipjos kritikas socialistas, išgir-dęs mano prisipažinimą.

Juokis.

Tik mēldziamasis įsigilink la-biau į muziką, perimk jos dvasią, žiūrėk į dailą ne per partijos aki-nius, bet kaip dailininkas, kuris gali atjausti savo siela dailos prasmę, tuomet bus galima rin-čiau pasiginčyti...

Juk ir musų kunigai užpyko ant lietuvių dailininkų, kodėl jie antroje lietuvių dailos parodoje neistatė nė vieno šventojų pa-veiklo, pyksta, kodėl dailininkai netepa vien kokių ten šventų Pranciškų ar Filipų, pyksta ir vienu užsimojimu nušuoja nuo žemės kamuolio lietuvių dailininkus.

— Mės dailininkų neturime! — sako kunigai.

Ar geras dailos supratimas! Davatkos savo giesmę gieda, so-cijalistai savo.

Marselietės, internacionalai... tos dainos turi labai didelę svar-bą, bet tik žinomose atsitikimuo-se, atsakančiame laike. Kuomet darbininkų armija, nešina raudo-nas vėliavas, išcina ant gatvės, tuomet turi skambėti vien tik tos dainos. Ir koki milžinišką įspūdį tuomet jos daro! Kaip jų persi-gasta tie, kurie dēvi šilkų rubus, kurie puošiasi auksu, koki karštą liepsnotą ugnį sukuria tuomet širdį dēti, "kas auksa žemę kasas, iš-kasa anglis!" Tuomet tos dai-nos galingos!

Bet kaip jos pasidaro nuobo-dzios, nieko nereikšmingos, ku-rioms jas girdi ant kiekvieno žin-ginio, kiekvienoje valandoje: kri-kytynose, vestuvėse, vakaruose, prie alaus stiklo, prie pusryčių, pietų ir vakarienės! Tuomet jos nieko nebesako, tuomet esti šaltos kaip ledas! Ne, tų dainų negalima dēvėti, kaip batų, jas reikia ger-biti, jei nemorima jų ant apjuokos paversti!

Jau vieną lietuvių dainą ap-sivertinąs likimas sutiko — tai Lietuvos himną "Lietuva, tėvynė mūsų".

Kur to himno nedainuotume? vakaruose, krikštynose, vestuvėse, prie pusryčių, pietų ir vakarie-nės...

Dainuoja iš sykiu be pertraukos po kelis kartus.

Iš pradžių himną gerbė, atstido-davo giedant jį, bet jis įkirejo, padė širdį ir dailar karščiausias

patrijotas, išgirdęs "Lietuva, tė-vynė mūsų", užsikis ausis, sėdi ir tik šypsoi.

Liudnas himno likimas! Kitaip ir negalėjo būti; per-daug jį dēvėjo ir negerbė.

Kritikai... oi! tie musu kri-tykai!

Skaityk kritiką apie musų ra-šytojų veikalus.

— Parašyta gerai.

— Parašyta blogai.

— Kalba gryna, gera.

— Kalba netikusi.

— Verta kiekvienam perskaityti.

Ir daugiau nieko.

Skaityk kritiką apie teatrą, apie artistų lošimą.

— Lošė gerai.

— Lošė blogai.

— Publikos buvo daug.

— Publikos buvo mažai.

— Publika buvo neužganėdinta.

— Publika trukšmingai plojo.

Susiranda dar gudresnių kriti-ky, kurie sako:

— Lošė taip sau, vidutiniškai.

Nuo tokio pasakymo ir gudriaus Saliamonas išsižiotų ir sušuk-tų:

— Turbut pasiutu kritikas! — Vidutiniškai lošė, — nieko, o nieko nesuprantu, kas tai yra vi-tiniškai lošti. Ponas kritike, ar negalėtum man išaiškinti, kaip ar-tistai vidutiniškai, taip sau lošia?

Tokia musų kritiky kritika!

Jie giliau į dalyką nenori paži-ūrėti!

Kuomet aš paimu skaityti re-cenzijas apie musų teatrą, perziū-riu pirmąjį eilutę ir jau iš anks-to žinau, ką kritikas kalbės. O gi ne kitą, kaip mano augščiau-privestus žodžius: blogai, gerai, vidutiniškai...

Ir visi jie, tartum susitarę, vi-suomet kalba tais pačiais žodžiais.

Kuomet aš skaitau musų kriti-ky tvarinis, man prisimena tu-tiesie. Tame nariai Bund'o vie-nokios nuomonės, nors kaip ku-rios ypatos turi prietaraujan-čias pažiūras apie tai, kokiū bu-du toje lygybė apšvietime turės įvykti. Wuertemberge, Badene ir keliose kitose Vokietijos val-stijose nuo kelių metų augstė-snės mokyklos likosi atidarytos abiejoms lytims. Susitvėrė keluo-se miestuose draugystės, kurių siekiu yra skyrium uždėti gim-na-zijos vienos mergaitėms su klasiškomis kalboms. Mieste Carlsruhe, Badene, yra Valstijos Mergaičių Gimnazija, teip-gi yra ypatingai užlaikomos tokios pat mokyklos mergaitėms Berlin'e, Muenchen'e, Stuttgart'e, Kara-liaučiuje ir kitur. Šitos mergai-čių mokyklos ne teip geros kaip mokyklos paskirtos abiejoms ly-tims ir josios brangės jas lankančioms, bet vis-gi daug ge-resnės už senoviskas "Hoher Tochtterschulen", nes gimnazijos netik kad daugiau išmoka, bet pabaigusios gimnaziją gali įstoti į tuos universitetus, kurie priima moteris. Išgavimas tie-sos mergaitės lankyti universi-tetus yra tai paskėnė ilgo ir aitraus bruzdėjimo; ir šiadien vi-si Vokietijos universitetai, išski-riant Prūsų universitetus, priima moteris ant lygių tiesų su vy-rais. Negana minėt mokyklų, vis didinasi įvairiausios institu-cijos, kuriose merginoms ir jau-noms moterims duodama proga mokintis gražiądarbių, naminių darbelių, virimo, siuvimo ir tt. teip, kad dabar mergina, paba-igusi gimnaziją, pirm įstojimo į universitetą, gali pasinaudoti ir nuodugnaus mokiniu įvairiose paskirtose moterų tobulinimui įstaigose. Suprantama, kad vi-sos šitos palaimos krinta kaip spindinti rasa ant pasiturinčio luomo. Aplinkybių ir auklėjimo dėlei, neturtingos merginos. ne-turi noro nė pasišventimo moku-slui. O iš antros pusės, netenka kantrybės ir įiegy dvigubai dir-bti — ant duonos tr mokitis! O jaunystė labai viliugingai sva-lojanti ir vienkart maloni. Nu-mesti jos saldybes šalin, ar ap-maityti ant rustaus mokslo aky-vaizdoje besilinksminančio jau-nimo ir draugų yra tai žiaurus reikalavimas!

Yra jau daug moterų baigusių mokslo medicinos, biologijos, chemijos, ekonomijos ir situose mokyklose jos užima vietas mo-kintojų. Nors moterys baigu-sios klasiškąją gimnaziją gali lankyti tiesdarystės profesija, Atskiros dailos mokyklos liko-si atdarytos moterims Berlin'e, Muenchen'e, Dresden'e ir kituo-se miestuose, nes iš didžiausios

K. Janonis.

KĄ VEIKIA MOTEKYS VOKIETIJOJE?

Parasė Henry Berger, Vertė A. K. Rutkauskas

(Wilshires Magazine, April, 1908, 200 William St., N.Y.)

Tarptautikas moterų judėjimas stengiasi įveikti lygias tiesas abiejoms lytims. Tas yra pasistengimui įgyti ne vien vy-riskias tiesas, bet žmoniškas. Draugija negali sveikati tobulin-tis, jei viena lytis nustelbta naudai antros, — kol ypatoms, mote-rims ar vyrams neduodamos vie-nokios progos kuo tik ir pro-tiškai išsivystyti. Lygybė tie-sų remiasi ant lygybės veikimo gyvenime. Atsigimime viešės moteris ne mažiau svarbi už vy-rą. Juo aiškesnis laiptas kuniš-ko ir protiško tobulumo, juo aiškesnė išveizda veido ir ypa-ties tų, "kas auksa žemę kasas, iš-kasa anglis!" Tuomet tos dai-nos galingos!

Bet kaip jos pasidaro nuobo-dzios, nieko nereikšmingos, ku-rioms jas girdi ant kiekvieno žin-ginio, kiekvienoje valandoje: kri-kytynose, vestuvėse, vakaruose, prie alaus stiklo, prie pusryčių, pietų ir vakarienės! Tuomet jos nieko nebesako, tuomet esti šaltos kaip ledas! Ne, tų dainų negalima dēvėti, kaip batų, jas reikia ger-biti, jei nemorima jų ant apjuokos paversti!

Jau vieną lietuvių dainą ap-sivertinąs likimas sutiko — tai Lietuvos himną "Lietuva, tėvynė mūsų".

Kur to himno nedainuotume? vakaruose, krikštynose, vestuvėse, prie pusryčių, pietų ir vakarie-nės...

Dainuoja iš sykiu be pertraukos po kelis kartus.

Iš pradžių himną gerbė, atstido-davo giedant jį, bet jis įkirejo, padė širdį ir dailar karščiausias

moterų kongreso įvykusio Chi-cagoje). Šita draugystė yra at-žala "Allgemeiner Deutscher Frauenverein'e", susitvarkiusios 1866 m. Valdyba "Bund'o" yra Berlin'e, su kuopoms kuone kiek-viename Vokietijos didesniame mieste.

Tarp savo narių turi specia-listus draugijškuose, tiesdary-kuose, medžiagiškuose ir moterų darbo reikaluose; bet kaip or-ganizaciją, ji stengiasi bepusi-kai rūpintis visais svarbiais moterų reikalais. Dabar priguli prie Bundo suviršum 200 draugysčių su skaitum narių suviršum 100,000.

Rybas veiklumo "Bund'o Deutscher Frauenvereine", gali-ma padalinti į 4 skyrius:

- 1) Apšvietimo, ar mokslo;
- 2) Samdinkystės, amatų ir profesijos;
- 3) Draugiškų institucijų;
- 4) Teisių.

Kas link apšvietimo ir mokslo, svarbiausiu lakomas prirengimas moterų tapti tobuloms moti-voms, apskukoms, gabioms ir išmintingoms uktvėrėms; beveik visuose miestuose proga duoda-ma mokyntis situose abiejose skyriuose svarbių moteris pa-reigų. Ištikro, nuostabi nežinia moterų apie priderantį auklėjimą vaikų, gaminimą valgių ir užlaikymą sveikatai reikalingo švarumo. Tas verste privertė įvesti viešus pamokinius ir įtaisyti išlavinimo mokyklas, ku-riose moteris gali įgyti priderantį apšvietimą ir pamokinimą. Su didele atyda prižiurimas mo-kinimas mažų ir pauglių vaikų pradinėse mokyklose. Kas link mokymo mergaičių, tai pir-miausiai reikia joms duoti ly-gią su vaikiukais progą moky-tiesi. Tame nariai Bund'o vie-nokios nuomonės, nors kaip ku-rios ypatos turi prietaraujan-čias pažiūras apie tai, kokiū bu-du toje lygybė apšvietime turės įvykti. Wuertemberge, Badene ir keliose kitose Vokietijos val-stijose nuo kelių metų augstė-snės mokyklos likosi atidarytos abiejoms lytims. Susitvėrė keluo-se miestuose draugystės, kurių siekiu yra skyrium uždėti gim-na-zijos vienos mergaitėms su klasiškomis kalboms. Mieste Carlsruhe, Badene, yra Valstijos Mergaičių Gimnazija, teip-gi yra ypatingai užlaikomos tokios pat mokyklos mergaitėms Berlin'e, Muenchen'e, Stuttgart'e, Kara-liaučiuje ir kitur. Šitos mergai-čių mokyklos ne teip geros kaip mokyklos paskirtos abiejoms ly-tims ir josios brangės jas lankančioms, bet vis-gi daug ge-resnės už senoviskas "Hoher Tochtterschulen", nes gimnazijos netik kad daugiau išmoka, bet pabaigusios gimnaziją gali įstoti į tuos universitetus, kurie priima moteris. Išgavimas tie-sos mergaitės lankyti universi-tetus yra tai paskėnė ilgo ir aitraus bruzdėjimo; ir šiadien vi-si Vokietijos universitetai, išski-riant Prūsų universitetus, priima moteris ant lygių tiesų su vy-rais. Negana minėt mokyklų, vis didinasi įvairiausios institu-cijos, kuriose merginoms ir jau-noms moterims duodama proga mokintis gražiądarbių, naminių darbelių, virimo, siuvimo ir tt. teip, kad dabar mergina, paba-igusi gimnaziją, pirm įstojimo į universitetą, gali pasinaudoti ir nuodugnaus mokiniu įvairiose paskirtose moterų tobulinimui įstaigose. Suprantama, kad vi-sos šitos palaimos krinta kaip spindinti rasa ant pasiturinčio luomo. Aplinkybių ir auklėjimo dėlei, neturtingos merginos. ne-turi noro nė pasišventimo moku-slui. O iš antros pusės, netenka kantrybės ir įiegy dvigubai dir-bti — ant duonos tr mokitis! O jaunystė labai viliugingai sva-lojanti ir vienkart mal

mergina Ika Freudenberg iš Maencheno.

Kiekviena draugystė prigulin-ti prie Bund'o turi knygyną ir skaityklą su sanvatinėmis pre-lekcijoms ir viešoms diskusi-joms; kituose miestuose turi pa-tarimo instituciją, kur dykai su-teikiami tiesdriški patarimai.

Apmislinus daugybę moteries reikalų, bus aišku, kad prie cen-tralios valdybos "Bund'o D. F." turi būti ir yvairios ypating-os bendrovės. Gal iš jų svarbiausia—tai Verein fuer Frauen-stimmrecht; susitvėrė 1902 m. su valdyba Hamburg'e ir kuopoms daugelyje kitų miestų. Šita draugystė, po priežiūra Drės Antos Augspurg ir Lydos Hey-mann platina supratimą visokiais būdais: viešais skaity-mais, per susirinkimus, per laik-raščius; bet kol dar visuotinas vyrų balsavimas nepripažintas, maza gali būti viltis moterims, bet daug svarbus darbo atlieka atgaivintinė moteryse supra-timo skriaudos ir nelygybės ir prirengime jų prie ateinančių at-maunų, kurios neužlojo turės įvykti.

Tarp socialistių moterų yra du skryčiai. Pirmasis vadinasi "Orthodoxų Marxistių"; yra gana konservatyviškas, prieša-rauja dalyvavimui nesocialisti-ščių moterų judėjime. Antrasis vadinasi "Revisionistių", kurios veikia visuose pasistengimuose moterų įgyti laisvę. "Marxi-tes" yra atkaklios ir turi sur-gusį aitrų kartų būdą pertikri-nimo ir išmetinėjimo, kaip ir mu-sų socialistai. Tarp jų geriausia yra Clara Zetkin iš Stutt-garto, rėdytoja "Die Gleichheit" ir Rosa Luxemburg.

Iš "Revisionistių" labiausia žinomos yra: Lily Braun, Ger-truda David, ir Henriette Fuerth. Įgijimui moterims laisvės geriausia tarnauja Lily Braun ir ki-tos, ne taip atkaklios sociali-stės. Beveik kiekviename mieste yra socialistiški moksliški rateliai moterims ir merginoms — "Frauen und Maedchen — Bild-ungsvereine", su pamokymais, prelekcijoms ir viešoms diskusi-joms apie moteris apneinančius klausimus. Yra ir skaityklos, ir kiekviena narė gauna oficialiąją organą Social. Partijos — "Die Gleichheit".

Kita savitovi moterų draugys-tė yra Vokiškoji šaka Tarptau-tiškos Abolitionistių Federacijos; jų siekiu yra: legališkos, moks-liškos, ir higieniškos reformos. Jos nori panaikinti dabartinį si-stemą t. v. "reglamentacijas", ar-ba policijos tvarkymą paleistu-vystės; jų uždutis — praša-lynt tas ligas, kurios kyla iš pa-leistuvystės. Federacija mano, kad policijos valdžia ant paleis-tuviaujančių yra netik nežmo-niška ir istvirkinanti iki žemiausio laipto, bet vyriškiai neįstengia sulaikyti besiplatinimą limpančių ligų, paeinančių nuo paleistuvys-tės: beto dar policijos tvarky-mas kenkia vietinei gerovei, gė-dina moteris ne paleistuvės, o leidžia paleistuvystės namams užsilaikyti; tas yra tikra pagun-da tiesiog piktai ir pardavinėti moteris ir mergaites, kaip kokį tavorą; jos nužemintos žemiau vergystės. Valdyba Tarptautiš-ko Abolitionistių Federacijos yra Genevoje. Organas vokiškosios šakos Federacijos yra — "Der Abolitionist", rėdomas Catheri-nos Scheven iš Dresdeno; svarbiausios sandarininkės yra: Ona Paperitz iš Berlyn'o; Lyda Heymann iš Hamburgo ir Fe-licita Buchner iš Muencheno. Šitoji draugystė, kaip ir visos kitos Vokietijos moterų draugys-tės, priima ir vyrus į savo tar-pą, neapriboja priėmimo tik vie-na lyčia.

Draugystė, kurios uždutis yra permainyti netikusius papročius, bei teises palytintias sutuoktu-ves, ir sutvarkymą abelo ly-tiško susinešimo, prigludžia ir susieja ne legališkas motinas prieš ir po gimdimo; priima ir auklėja kudičius suviliotų moti-nų (ne legalizuotų). Šita drau-gystė susitvėrė Berlyn'e 1904 m. ir vadinasi "Mutterschutz Ve-rein". Pirmutinis siekis šitos draugystės buvo — globa neap-situotųjų motinų, kad anos ga-gėtų užlaikyti ypatingą savisto-vumą; parupinti prieglauda-motoms nedarant skirtumo, ar jos moteriškos ar merginos; duoti patarimus teisdarystoj, idant teisdarystė gerbtų ir šelpyt apsi-vaistinusias moteris, o per tai

užtikrintų motinystę; pagerinti legalią ir draugišką padėjimą suviliotų motinų ir jų kudičių. Su laiku kiti klausimai įsiveržė priešakin, ypač sutuoktuvės ir anų pagerinimas. Dėl gimusių nesu-tikimų susitvėrė savistovi drau-gystė to paties vardo "Mutterschutz Verein", Muenchene.

Keliatą metų pasekmingai vei-kiant D-rei Helenai Stoecker ir kelioms kitoms raštininkėms, banga pamokinančių raštų ir moksliškų ginčų apie sutuoktu-vių teises, pasiklido po visą Vo-kietiją. Pritariant visuomenei darbams D-rės Helenos Stoe-cker ir jos sandarininkėms, kuop-s šitos draugystės susitvėrė ir kituose miestuose. Organas "Mutterschutz Verein" yra vadi-namas "Die Neue Generation", rėdomas D-rės Stoecker iš Ber-lyn'o.

Savitovioji draugystė "Mut-terschutz Verein" Muenchene rūpinasi tuom laikiniais nuotikiais ir artimiausiais reikalais, suteikia staigą pešelpą jos reikalaujan-čioms motinoms ir jų kudičiams, vistic, ar jos bei vaikai legali-zuoti ar ne; pakėlimu augstes-nio supratimo žmogaus teisių, — jai gal patį Vokietijos ciecorių, jam per Italiją grįžtant nuo salos Korfu namon.

Korejoj japoniškoji kariūmė-nė gegužio mėnesį turėjo 53 mu-sius su sukilusiais gyventojais, ku-ruose 549 sukilėliai liko užmušti o daug tapo sužeistų, dar dau-giau gi tapo suimti. Sukilėlių vadovas 27 d. gegužio pasidavė japoniečiams.

Prancūzijos rando laikraštis "Temps" užtikrina jog laikai ka-da Prancūzija bijojo Vokietijos už-puolimo jau praėjo. Jeigu už-gimusi karui su Anglija Vokietija bandytų užpulti ant Prancūzijos, tai sulgtų sutarties Prancūzijos su Maskolija, paskutinė su savo ar-mija nuo rytų turi užpulti ant Vokietijos. Kovoj Prancūzija ne-bus viena sau palikta.

29 d. gegužio Peterburge li-kosi pakarti du revoliucionieriai — Massakin ir Traubner. Abu-du buvo apkaltinti, buk surengė užmušimą karškojo teismo proku-ratoriaus Pavlovo.

Pietinėj Maskolijoje, mieste Nevorosysk 29 d. gegužio prasidėjo byla 110 vyrų. Jie apskūti už sutvėrimą pietinės Maskolijos respublikos. Jie, su valdžios to-kių jau efemerikių respublikų Kau-kazo manė siųsti kariūmenę ant Rostovo, o paskui toliau į šiau-rius, iki Peterburgo.

Dumos komisija užgryė nuo degtinės pečių prašalinti dival-gių erelį ir jo vietoj parengti pe-gičius su gilynės galva ir dviem sukeistais kryžiai kaulais. Bet tas, turbūt, nesumažės girtuoklia-vimų Maskolijoje.

Morokko sultane, nuo sulta-no Abdel Azizo pasitraukė Charau-da maur giminė todėl jo jenero-las Bagdani su likučiais kariūme-nės pasitraukė į Mehediją.

Chinuose, provincijoje Shansi revoliucionieriai buvo paėmę mie-stą Ho Kun, iš kurio išvyjo cieco-rinės kariūmenę. 27 d. gegužio minėtą miestą nuo sukilėlių vėl atėmė ciecorinės kariūmenė.

Persijos sostapilėj Teherane, ginkluotų žmonių minia užpuolė ant gyvenimo maskolijoje rando agento Ostrogradskio. Vienas Ostrogradskio tarnas likosi už-muistas.

Peterburge paskutiniose lai-kuose žymiai pasidauogino patzu-dysčių skaitlis: dabar kas mėne-sius nusizudo vidutiniškai po 85 ypatais. Daugelis nusizudo dėl vargo.

Berlynan į svečius pas Vokie-tijos ciecorių atkako Švedijos ka-ralius su savo pačia. Vokiečiai priėmė svečią gana karštai ir šir-dingai.

Paryžijū likosi pasmaugtas vienas iš garsesnių Prancūzijos tepikorių, Louis Charles Steinheil ir jo motina. Pasmaugė juos, matyt, plėšikai.

Netoli Černichovo, Galicijoje, 28 d. gegužio tarp žvejojančių uždraustoj vietoj kaimiečiai ir žan-darų užgimė smarkus mušis, ku-riame 6 kaimiečiai liko užmušti, o 12 tapo sužeisti.

Ant salų Filipinų, provincijoje Pausasinau apsirėškė cholera. Epidemija siaučia jau keturiuos miestuose.

Vokietijoje perėjai sanvaitę pa-simirė garsus dramaturgas, Adolf L'Aronge.

Sveicarijoj perėjai sanvaitę siautė andros kurios daug nuosto-lų ir nelaimių pagimdė. Materi-jališkus nuostolius skaito milijo-nais. Sniegas išnaikino vaisinius medžius soduose; teipgi vyno kal-vas. Nuo kalnų nusiritusios snie-go lavinos užbėrė nemažai kaimų.

Peterburge atsiuvo slapsti su-sirinkimai slaviškos sanjungos. Susirinkime dalyvavo ir lenkai, o dumos atstovas iš Varšavos Dmowski apreiškė, jog lenkai nuo maskolių laukia gerovės ir išga-nymo lenkam. Susirinkę delega-tai entuzijastiškai plojo Dmow-skio kalbai.

Italijoj likosi suareštuotas 25 metų Paul Nicolaus. Jis užtikri-na, jog yra anarchistas ir atkako iš Vokietijos Italijon nudėti koki ten augstą Vokietijos urėdinkną, ar gal patį Vokietijos ciecorių, jam per Italiją grįžtant nuo salos Korfu namon.

Korejoj japoniškoji kariūmė-nė gegužio mėnesį turėjo 53 mu-sius su sukilusiais gyventojais, ku-ruose 549 sukilėliai liko užmušti o daug tapo sužeistų, dar dau-giau gi tapo suimti. Sukilėlių vadovas 27 d. gegužio pasidavė japoniečiams.

Prancūzijos rando laikraštis "Temps" užtikrina jog laikai ka-da Prancūzija bijojo Vokietijos už-puolimo jau praėjo. Jeigu už-gimusi karui su Anglija Vokietija bandytų užpulti ant Prancūzijos, tai sulgtų sutarties Prancūzijos su Maskolija, paskutinė su savo ar-mija nuo rytų turi užpulti ant Vokietijos. Kovoj Prancūzija ne-bus viena sau palikta.

29 d. gegužio Peterburge li-kosi pakarti du revoliucionieriai — Massakin ir Traubner. Abu-du buvo apkaltinti, buk surengė užmušimą karškojo teismo proku-ratoriaus Pavlovo.

Pietinėj Maskolijoje, mieste Nevorosysk 29 d. gegužio prasidėjo byla 110 vyrų. Jie apskūti už sutvėrimą pietinės Maskolijos respublikos. Jie, su valdžios to-kių jau efemerikių respublikų Kau-kazo manė siųsti kariūmenę ant Rostovo, o paskui toliau į šiau-rius, iki Peterburgo.

Dumos komisija užgryė nuo degtinės pečių prašalinti dival-gių erelį ir jo vietoj parengti pe-gičius su gilynės galva ir dviem sukeistais kryžiai kaulais. Bet tas, turbūt, nesumažės girtuoklia-vimų Maskolijoje.

Morokko sultane, nuo sulta-no Abdel Azizo pasitraukė Charau-da maur giminė todėl jo jenero-las Bagdani su likučiais kariūme-nės pasitraukė į Mehediją.

Chinuose, provincijoje Shansi revoliucionieriai buvo paėmę mie-stą Ho Kun, iš kurio išvyjo cieco-rinės kariūmenę. 27 d. gegužio minėtą miestą nuo sukilėlių vėl atėmė ciecorinės kariūmenė.

Persijos sostapilėj Teherane, ginkluotų žmonių minia užpuolė ant gyvenimo maskolijoje rando agento Ostrogradskio. Vienas Ostrogradskio tarnas likosi už-muistas.

Peterburge paskutiniose lai-kuose žymiai pasidauogino patzu-dysčių skaitlis: dabar kas mėne-sius nusizudo vidutiniškai po 85 ypatais. Daugelis nusizudo dėl vargo.

Berlynan į svečius pas Vokie-tijos ciecorių atkako Švedijos ka-ralius su savo pačia. Vokiečiai priėmė svečią gana karštai ir šir-dingai.

Paryžijū likosi pasmaugtas vienas iš garsesnių Prancūzijos tepikorių, Louis Charles Steinheil ir jo motina. Pasmaugė juos, matyt, plėšikai.

Netoli Černichovo, Galicijoje, 28 d. gegužio tarp žvejojančių uždraustoj vietoj kaimiečiai ir žan-darų užgimė smarkus mušis, ku-riame 6 kaimiečiai liko užmušti, o 12 tapo sužeisti.

Ant salų Filipinų, provincijoje Pausasinau apsirėškė cholera. Epidemija siaučia jau keturiuos miestuose.

Vokietijoje perėjai sanvaitę pa-simirė garsus dramaturgas, Adolf L'Aronge.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

potam į savo tikėjimą, o tokios ir tolygios bylos prieš jų teismą pašauktos, nesusilaukia tiesos (Pav. taip atsitiko 1730 m. Vilniuje su Andriu ir Jokubu Paškevyčiais Tolo-konskiais, Stasiu Steponavičiumi Vargalovskiu, Andriu Juknevičiumi, Jonu Korsobackiu, Jonu Lečyčiu, Gabrie-liu Kotorzyński, kuriuos "pasmerkė ir pėnėnais criminalis et confiscationis honorum ir tuoju pasiautė sargybą į jų namus, o jie quarendo in pedibus salutem pabėgo į klio-storių Bazilijon, kur ir dabar turi delitescere, palikę savus lobius et quiddid harum est, discretioni fatorum" — taip rašo Vilniaus kalvyniškiai Jablonskiui).

9. Tad mūsų suplika majestotui šviesiausios didybės Rossijos paduoda tokius desideria: a) idant per interpoziciją pavogos Jos imperatoriškos didenybės laike pacifica-cijos lenkiškų reikalų užtvirtinti taptume laisvame laikyme dievmaldystės pagal mūsų įmonius; b) idant namus Dievo varu per nedorus žmones nedeginti, ir suardytų butų leista atstatyti, o senus sutaisyti; c) idant pagal senas ties-as, lygiai visiems tarnaujančias sugrąžinti taptume į vis-us urėdus, guodus ir funkcijas tėvoniškas ir lygybėje luo-mos lygiomis su Romiška religija pasilikume; d) idant konstitucija 1717 m., kuri mus įspėdė, ar visiškai, ar tame punkte dissidentams krikščioniškos religijos praeju-dicio taptų panaikinta, lygiai kaip 1733 m. konvokacijos konfederacija, prieš elekciją įvykusi, taip-gi abroguota tap-tų. O tas viskas, idant gvarantija šviesiausio majestoto imperatoriškos didenybės patvirtinta ir korroboruota taptų konuozeimaisiai supliukiojume.

Ant tos suplikos, imperatorienė liepė savam pasiun-tinui Varšavoje, grovui Levenvaldei, uoliai renti reikalą dissidentų pas respublikos luomas, ir išleido manifestą, ku-riumi apskelbė, kad savos kariūmenės patol iš Lenkijos ir Lietuvos neištrauks, iki dissidentai ir disunitai netaps sugrąžinti prie lygybės tiesų, kurias jiems Varšavos kon-federacija 1573 m., pacta conventa ir prisiekos daugelio karalių Lenkijos patvirtino. Levenvalde, kurs seime elek-cijos ir vainikavimo Augusto III stropiai kalbėjo už diss-identus, dabar susidėjo su pasiuntiniais Prūsijos, Anglijos ir Švedijos ir suokė, idant Varšavos traktatas iš 1717 m. taptų atmainytas punkte kaslink dissidentų. Bet luomos nė netėmėdamos šnekų užrubežinių pasiuntinių, patvirtino taip konfederaciją iš 1733 m. kaip ir Varšavos traktatą iš 1717 m. beveik vienbalsiai. Ir carienė Ona neįspildė pagrasinimo apskelbto manifeste, bet atraukė kariūmenę iš Lenkijos, palikdama dissidentus savam likimui.

Vis-gi ir dabar dissidentai rankų nenuleidžia, pripildo protestonų dvarus ir užrubežinius laikraščius savais skun-dais. Už tai katalikų kunigija maitoja juos galutinai; la-biausiai liet. kalvyniškiai buvo neužkenčiami. Stai keletas paveikdų jų persekiojimo. Liubičiejų klebonas Ponikvic-kis kviečia į teismą compositi judicii pastorių Izbieckį ten-pat, kam jis, sudegus bažnyčia 1730 m., evangeliką diev-maldystė laiko savo name, kad apikaklę ir sutoną dėvi lyg katalikų kunigai, apie ką nežinodami katalikai ir nepa-žindami naminių vilkų, apsidengusių kunigiskiu rubu, ati-duoda jiems guodog, prideranciją Romos kunigams (1734 m.). Vilniaus vyskupas, sugrįžęs iš Karaliaučiaus, kur buvo išskakęs kaip šalininkas karaliaus Stanislovo, išleido aplinkraščių, idant nė šlėkta helvetiško ar liuteriško išpaži-nimo, nė-gi pastorius nesidrasintų taisyti savas bažnyčias, kadangi tati draudžia šalies įstatymai; idant evange-liški ministeriai atmainytų savo apdarą, ir tokių api-kaklių, kokias katalikų kunigai dėvi, o ir jie ikišiol dėvėjo, ateityje nebnesiotų, o tik krėzas žydiskų papratimu. Tas pats vyskupas uždarė evangeliką bažnyčią Siedroje, kam buvo priežastimi nelaimingas atsitikimas ministeriui Sidro-je, kurs užpuolė kušuvė iš pistalito begindamas savo gyvastį ir potam nakčia pats pabėgo į Prusiją. Žemaičių vyskupas 1739 m. dvi Bilevičiumi, gimusi iš tėvo kataliko, iš motinos kalvyniškos ir išaugintas helvetiskame tikėjime, uždarė mergų klostoriuje Kražuose, priversdamas jas pri-imti katalikų religiją, kadangi jų tėvas buvo kataliku. Veltui liet. kalvyniškiai tame reikale šaukėsi pagalbos Pru-sų karaliaus, kurs savam residentui Varšavoje, priedva-riniam dūmčijai Hoffmannui rods įsakė nuo primaso kara-lystės, kardinolo Lipskio, Krokavos vyskupo, ir nuo lietu-viško pankerlio Cartoryskio reikalauti, kad paleistų Bi-levičiumes, apkalintas priešingai šalies įstatymams; bet per-statymas Hoffmano neturėjo jokios pasekmės.

Taip dalykams liet. kalvyniškų stovint prie Augusto III, materialiskai jų buvis nuolatios ėjo blogyn. Neubur-go lobiuose, kur daugiausia buvo helvetiškų bažnyčių, pa-storiai jau nuo 1731 m. negavo per keletą metų įėjimų, o vienok visokias šalies sunknybes (mokestis) mokėti tu-rėjo, kaip ir valdant Augustui II. Kalvyniškioji šlėkta vel-tui nerėsi iš kailio, kad atgauti pralaimėtas laisves, o ypa-tingai, kad sugrįžti į pasiuntinių trobės, nuolatos nors veltui siuntinėjo delegatus. tai į Gartiną, tai į Varšavą, tai į protestantiškus dvarus, ir smulkėjo bei menko, negau-dama starastystų ar kitų jeigingų urėdų, tribunoliškų, žemi-škų ir miestiskų, negalėdama ristišiai kraujo sietu su turtiniais katalikų namais. Tačiau atvesta iki nusimi-nimui hierarchijos, savgodžios korporacijos ir fanatikų, nesilivė intriguoti ant nelaimės šalies su pašaliniais ir patarnavo svečioms viešpatavimui įrankiu išpildymų se-niai užmąnyto pliano. Rodo tuomi dissidentai prasikalto, bet labiausiai dar prasikalto tie, kurie, neatnindami reikalo, mylėti artimą kaip pats save, iš savanaudumo ir noro pir-mininkauti tautoje dissidentus maitojo, atvedė į nusimi-nimą, taip jog jie augščiaus statė religiską reikalą savo iš-pažintoj negu labą visos tautos.

Mirstant Augustui III, dar kalvyniškiai Lietuvoje tu-rėjo 28 bažnyčias, beje 1) Vilniaus distrikte: Vilniuje, Se-rijuose, Zupranuose, Lebedzeve; 2) Novogrodsko distrikte: Slucke, Kopyliuje, Ostasėje, Bielicoje, Orlove, Liubičiuje, Zarvuose koplyčia; 3) Užgirijos distrikte: Zabludove, Si-droje, Vengrave, Jamnoje; 4) Baltarusijoje: Koidanove, Oinarovičiuose koplyčia, Siemenoviciuose koplyčia, Kopy-siujė; 5) Zemaitijoje: Kėdainiuose, Kelmėje, Dievaltave; 6) Užvilijoje: Birziuose, Papilyje, Radviliškėje, Nauja-miestyje, Švabiskyje, Salamiestyje. Kunigų buvo 42 (1754 m.). Augstesnės mokyklos buvo: Slucke (gymnasium illustre), Kėdainiuose (gymnasium) ir Koidanove. Kai-muose dar šlėkta laikėsi prie helvetiškos bažnyčios, bet miescionys jau pametę buvo, o Škotai, kurie kitados Slucke,

Kėdainiuose, Vengrave, Zabludove ir tt. turėjo turtingas ir skaitlingas parapijas, vos šian ir ten beužsilo kaip su-zargė ainiai.

Karalius Augustas III buvo bemistis, snudus tingyns. Be medžionių, vedė gyvenimą apsilėdusį. Viešuose reika-ruose atsidavęs buvo saksikiškim ministras: iš pradžių kunigaikščiui vokiškos viešpatystės Aleksandrui Sulskov-skiui, o potam Heinrichui Bruehl, kurs buvo karjeravčius siauramatis, o godus.

"Lenkija neturėjo tame laike karės vesti iš lauko pu-sės, tai-gi vedė karę namie. Šlėktiškos šeimynos ginkluo-tos savo tarpe makaravosi, o kunigija, persekiodama ki-tatikius, vaikėsi paskui juos lyg paskui laukinius žvėris po visą šalį. Jezuitai, pergalėje nekatalikus, spaudė mokslus ir dailas; visos mokyklos ir spaustuovės perėjo tiesiog, o knygų sankrovos ir parodos dailų nors užuolankių, į jų rankas. Kaimiečius šlėkta laikė gyvuliais, kurių pagal tikslą galima valdyti, už tai jų grincius puolė į vargą kas-syk labiausiai ir kassyk labiausiai pustėjo jų armenos. Augino dar gyvulius kaimo žmonės, bet pirklyba, kuri tiktai apser-gejimu turtų gali pasiremti, puolė ir laikėsi dar tiktai pa-kampiais, arba kaip privilegija žydų rankose, kurie darė dideles apgavystes ir tuomi patim prisidėjo prie nupuoli-mo žemesnės tautos luomos. Galimai ganėdinos savo reikalams pirkiniai iš užrubežio, ypačiai iš Prancūzijos skar-vežtais, per ką Lenkija kasmet gaisino nemieruotus skar-bus, nes jie, lygiai kaip ir anie, kurie gavosi į rankas žydų, negrįžo į Lenkiją, kaip nuunuogintą nuo pramonės ir rank-dabystos.... Tame tai nerėdė ir tarp intynių, tarp kovų ir persekiojimų, padėjime vargo, kur iš to seno kuno paskū-tinės sultys nuleidžiamos buvo, kiekvienas atskirai galvojo pats apie savę ir neatsižūrėjo ant to, kad svetima kariū-menė peržengė rubežių Lenkijos ir vaikštinėjo po Lenkų šalį, lyg kad ta šalis būtų buvusi be įstatymų ir be žmo-nių" (Goehring). Feldmarsalas Muennich vedė maskolių armiją prieš Turkus per lenkišką teritoriją (1739). Lai-ke 7-metinės karės taip-gi per Lenkiją traukė maskoliai pagalbon Austrijai, nors Lenkija neėmė dalyvumo karėse nė dėl Austrijinės sukcesijos, nė 7-metinėje. Tačiau, at-siėsišdamas, Prūsų karalius, Fridrikš II, grynioj paru-bežines vaivadijas užpuolimais, grobstymu žmonių ir plė-šimu, užpylė Lenkiją negerais pinigais, kuriuos saksiskų štempleliu mušė Berlyne ir Vroclaviuje.

Vyskupas J. M. Karpis 1739 m. apskelbė gromatą Kle-menso XII popiežiaus iškeikiančią masonus! Vyskupas Antanas Tiskevicius (1740-62) "pajutęs įvairius žmones pardavinėjant vyskupystėje negerais (eretikiškais) knygas, užgrynė tai daryti, o it vienimduviem Juozapui Stirpeikai su Martinu Maulevičiumi išmintingam vyram (fanati-kams) teileido knygomis verstiesi" (Valančius). Kunigija, susirinkusi 1752 m. į Medininkus arba Varnius ant synodo, atnaujino ir patvirtino įstatymus apie tai, idant nieks iš krikščionių negyventų su žydaus vienuose namuose, idant nesigydytų pas žydą daktarą, idant nesisamdytų tarnaitę pas žydus, jeib ant trumpo laiko; idant neišlaidintų žy-dams randon žemės, nė namų; idant krikščionės neitų pas žydus už žindynes, idant nežindytų žydam kudičių ir tt. Neklausantiems tų įstatymų synodas prisako neduot išriši-mo prie išpažinties (Synodus Dioecesa Medinicensis. Anno Dmni MDCLLII, Diebus 4, 4 et C Septembris ce-lebrata. Cap. II, De Haereticis et Judaeis 5, 7, 10). Vyskupas J. D. Lopatinskis užgrynė bevaikščioti klebonas su parapijomis į Kalvariją ir Sidlavą per didžiasias šven-tes. 1765 m. liepė visiems kunigams važiuoti į Varnius parodyti savo apsvietimą; mokintiesius veikiai namon iš-leido grįžti, o bemokslus trukdė Varniuose, iki prideran-čiai nepramoko tikėjimo dalykų.

Dėl persekiojimo dissidentų, Maskoliai įsimaish taip-gi ir reikalus Kurso, kada su kunigaikščiu Ferdinandu ismirė (1737) kunigaikštiskas namas. Carienė Ona pasodinimui Kurse Ernesto Birono pasiuntė į Jėlgavą keletą tukstančių maskolių armijos. Po gresme maskolių kariūmenės dur-tuvų, Kursininkai apsirinko kunigaikščiu Bironą, kurį Au-gustas III patvirtino ir kuriam leido reziduoti Peterburge! Ėsant jaunamečiui naujam carui Ivanui, motina jo Ona (anukė Ivano, brolio Petro Didžiojo), regentė viešpatystės, nusiuntė Bironą 1740 m. į Siberiją, o Kursininkams pasky-rė kunigaikščiu vyro brolių, Liudviką Ernestą Braunsveig-skį.... Pirm negu Augustas III pasėjo užtvirtinti iš-rinkimą naujo kunigaikščio, pakilo Peterburge revoliucija, kuri išvertė valdžą Onos Braunsveigiskės, o tuomi pačiu ginė laukan iš Kurso taip-gi Liudviką Ernestą. Per ke-liolika metų, belaukiant sugrįžimo Birono, Kursai apsiėjo be kunigaikščio; tiktai 1758 m., sutinkant senato dūmai, Augustas III išdavė diplomą investituos savam sunui Ka-rolui, apsivedusiam paskiau su Franciska Kvasinskiute. Mirus carienei Elzbietai (dukterei Petro D.), įpėdinis jos Petras III (1762 m.) skyrė Kuršą savam gimiačiui, Jurgui Liudvikui, kunigaikščiu Holsteino. Įpėdinė Petro III, jo pati Katarina II (1762-96) pareikalavo, kad Au-gustas III atšauktų iš Kurso karalaitį Karolį ir, parėmimui paleisto iš Siberijos Birono, išsiuntė į Jėlgavą 15000 ka-riūmenes. Maskoliai apgule karalaitį Jėlgavos pylėje; Au-gustas III tapo priverstas, noroms-nenoroms, atšaukti jį iš Kurso. Kursininkai iš naujo nusilenkė prieš Bironą.... De facto Kuršas buvo dingęs Lenkijai, o Lenkų tauta, per Cartoryskių patsidavimą glėbavimams carienės, tylėjo ant tokio įsimaisymo į jos tiesas!

Tuomi tarpu Prūsai su Maskolija padarė suderybas kas link Lenkijos, beje kad toliaus taps karaliumi aprink-tas Lenkas, kad dissidentai bus po apginklu tų dviejų vie-patysčių, ir kad Kuršas liks Maskolijai. Išvaziavus Au-gustui III, kariūmenės Prūsų ir Maskolių įsigriovė. "Len-kija stoji parodavietė kovos beveik visokeriopų žmo-giškų geidulių: nusiminimas, drąsa iki užmarši, padarė didžiavirška užmačia, gėda ir begėdystė, girpelnė ir bjaurus išdidumas, bailumas, lengvatikystė, veidmainystė; gudrumas, ištikimybė ir vylus, — visos beveik ydos ir do-rybės pakilo ir susivyniojo į kamuoli toje nelaimingoje puo-liman palinkusioje šalyje...." (Goehring).

Apie mokyklas tos gadynės sunku ką pasakyti. Ele-mentarines mokyklas rengė tiktai paviršutiniškam dievo-tumui. Net katechizmas nebuvo surištas su mokslo mora-liskumo. Visur matėsi pirmieris dievotybės. Vaikai tar-na vo kunigams prie mišių, drauge su kunigu ėjo kalėdoti, giedodami giesmes iš kantičių ir ubagaudami. Persireng-davo už Tris Karalius ir landžiojo po aplinkinius kaimus. Juk ir šiaip nedėdieniais ar šventdieniais atėję, ligonius na-mie šlakstydavo, skaitė jiems evangelijas, ir už tą tar-na-vimą reikalavo atmokėtis pinigais, obuoliais, klausiniais ir tt. Toks paprotys traukėsi net iki laikų Apšvietos Komi-sijos. Miestuose mokintiniai per Vėlykas vaikščiojo su oracijomis per kaimus ir namus šlėktos ir turtuolių, pra-tydami dynguso, mėsos ir pyragų!

Tačiau pradėjo buiti dvasiškas judėjimas. Apšgy-venęs 1740 m. Varšavoje kn. Antanas Maria Portalupi platino philozophiją Kristino Wolff'o, o tair... Rau

las Mitzler de Kolof. Generališkas misijonierių vizitatorius, kn. Petras Slivickis, mokymą theologijos seminarijose savo zokono apvalė nuo scholastiškų paikystų. Pijaras Stasys Konarskis rupinasi reforma mokyklų: iš mokyklų Pijarų išvijo scholasticizmą, mokyne suteikė persvarą samprotavimui azuot mokymosi atmintinai, pakylėjo skalę matematikos mokslų, įvedino į geographiją atlasą ir globų, patalpino į programą patyriminę fiziką. Slėktiskas konviktas Konarskio Varšavoje palengva prisipildė sunais senatorių ir dignitorių. Dabar ir jezuitai subruzdavo statyti observatorijas, iš užrubežių partraukė astronomiskus pabuklus, spausdino moksliškų patėmėjimus. Vilniškėje akademijoje, pasidėkavojant dosnumui Mstislavskės kaštelionienės, Elzbietaš iš Oginskių Puzinienės, kn. Tamas Zebrauskas išguldinėjo kursą astronomijos, jungdamas taji su praktika observatorijoje, apveiztoje teleskopais ir angliškais laikrodžiais. Pakylėjo Vilniškę observatoriją jo ipeidinis, Jokubas Nakcianavicius, o Martinas Odlaivickis Počobutas sulygino ją su garsiausiomis Europos observatorijomis. Dėl perėjimo planetos Veneros per saulės skritulį (1761) pakilo moksliškasis gincas tarpe astronomų ir astrologų, kurs pasibaigė pralosisu astrologų. Kn. Luskinas išjuokė astrologiją ir apgavystes prognostikavimo.

Karalius Stasys Leščynskis, veikalas: Glos wolny, wolność ubezpieczający (1733) reikalavo baudžiauninkams asabiškos laisvės, pamainymo baudžiaivos ant duoklės jais ir valstijinės globos, beje: suteikti jiems tiesią apeliacijos nuo teismo pono į miestiskus teismus ir tribunolus. Mozurijos vaivada Stasys Poniatovskis, brošuroje: List ziemianina do pewnego przyziela z innego wojewodztwa (1744), velijo pakelimą naminės pramonės ir pirklybos, padauginimą liaudies apskuninant įstojimą į klostorius, patraukimą kunigijos ir slėktos prie mokėjimo pagalvių; reikalavo sugrąžinimo tiesių miescionims, religijos laisvės dissidentams ir susiaurinio pertraukų seimų. Francuzas, guverneris kunigaikščių Sanguskių, Cezaras Pirrhys de Varille, veikalas "Compendium politicum" (1760), parašytame pagal nurodymus Konarskio, nelaimės ir pažeminimą Lenkijos skaitė priklausant nuo silpnumo karališkos valdžios, elekcijų ir liberum veto. Pats Konarskis, veikalas "O skuteczny rad sposobie" (1760-63) sumušinėjo manymą, buk Lenkija užsilauko per netvarką, sėjo mintis apie sosto paveldėtinumą.

Kunigaikščiai Cartoryskiai reformatoriškus užmanymus perkėlė ant praktiškos dirvos. Cartoryskiai pabaigoje XVII amž. ėmė lošti žymesnę rolę. Florijonas, karaliaujant Mikolui, buvo primas; brolis jo Mikolas, vaivada Volynijos, vėliaus Sandomiriaus, prie Jono III buvo pasiuntiniu į Maskvą. Mikolo sunas, Kazimieras (+1741), kaštelionas Vilniškis, apsiavedęs su pažindininku Morstiniute, krapinėjo tarp Leščynskio ir Augusto II. Iš Kazimiero vaikų, kunigaikščiūtė Konstancija išteikėjo už gen. Stan. C. Poniatovskio, vėlesnio Mozurijos vaivados. Sunas Kazimiero Theodoras tapo Poznanijos vyskupu, Mikolas — liet. pakancleriu, Augustas — rusiškų vaivada. Pastaramjame bekaralmyje Cartoryskiai po kapituliacijos Gedanos persimėtė ant pusės Augusto III ir užmezgė draugiskus prietikius su Rossija. Jie įgijo galybę ir svaiojo net apie įsteigimą savos dynastijos Lenkijoje. Kunigaikštis Mikolas Cartoryskis laikė samam dvare Volčyne, Pagirėnuose, avanturiškus kapotėjus, vadinamus "vilkais" kuriuos panaudodavo seimeliuose renkatn pasiuntinius, deputatus ir urėdininkus.

Cartoryskiai kasyk labiaus bendrinosi su karališkų dvaru per lementavimą ir patarnavimą visagalingam ministru, Bruchliui. Didėję lietuviškąją pėdvietį gavo kunigaikštis Mikolas Cartoryskis, o mažesnę žentas jo Sapieha. Rodėsi, kad turėdami savose rankose augščiausius urėdus, milžiniškus lobius, prilkunumą dvaro ir gerą velijimą Rossijos, Cartoryskiai valdys šalį nepadalytinai, nusmaugs opoziciją Potockių ir perdirbs respubliką į monarchiją. Zenitas galybės jų puola į 1751 m. Bet per įtekamą priedvarinio karunos māršalkos, J. W. Mnisecho, prilkunumas dvaro pradėjo svirti labai patrijotiškos šalininkystės; hetmanas Branicckis su savo sympatijomis taipgi sviro prie Potockių. Taipgi nuo abazo Cartoryskių pasitraukė turtingiausias Lietuvoje ponas, liet. kardininkas, Karolis Radivilas, "Panie Kochanku", apsiavedęs su seserdukra Branicckio, balimoviske starasčiu, Liubomirskiu. Cartoryskiai įieskojo išgelbėjimo kolbušoviskėje tranzakcijoje (1752), kurios galybė Ostrogiskė ordinacija apskolinosio kunigaikščio Januso Sanguskos padalina tapo tarp Cartoryskių ir žymesnių ypatų iš patrijotiškojo abazo. Slėkta susisaušė, įgultinė Dubieniaus nusidavė dėl protekcijos pas hetmaną Branicckį. Hetmanas naujapirkius išgujo iš ordinacijos. Kada karalius atidavė ordinaciją valdžion administratyviškos komisijos, "familija" Cartoryskių perėjo prie opozicijos. Dabar Cartoryskiai ėmė arčiaus susinešinti su Anglija, Prusais, o labiausiai su Rossija, per seserėną Stasį Augustą Poniatovskį, liet. stalininką ir sekretorių prie angliškos pasiuntinystės Peterburge (1755). Čion Bestuževas isprasė jam nuo Augusto III funkciją saksisko pasiuntinio prie dvaro Peterburge. Bet kadangi su Bestuževu taikėsi detronizuoti Elzbietai labui d. kniaziaus Petro ir kada intrigos tapo demaskuotos, Bestuževas puolė, o Poniatovskis apleidė savo stovėnė (1758), kas nepatik Cartoryškiams, svaiojantiems apie karuną kunigaikščiui Adomui Cartoryskiui ar žentui kanclerio, apsiavedusio su našle po Sapiehai, Mikolo Oginskio, liet. laukinio raštinko.

Kada Katarina paėmė valdžią į savas rankas, ji tikrino Poniatovskiu, kad karuną rengiantį jam ar Adomui Cartoryskiui. Tie ketino su pagelba Maskolijos užmegzti konfederaciją ir detronizuoti Augustą III. Gen. Saltykovas įsigriovė į Lietuvą su 8000 vyrų; Cartoryskiai rengėsi į Piotrkovskį tribunolą, kur ketino užmesti Bruchliams padirbdinimą lenkiškos slėktystos (giminės Osieckių), ir tai turėjo būti punktu išiegos konfederacijai ir detronizacijai Augusto III. Bet Drėzdene spalį mėn. karalius pasimirė 1763 m.

Primasas VI. Lubieckis paskyrė konvokatyvišką seimą ant 7 d. gegužio 1764 m. Cartoryskiai, neraminami persvaru ir populariskumu prisingos partijos Branicckį, prasė Katarinos ginkluotos pagelbos, skųsdami Branicckį ir Radivilą "Panie Kochanku", ne nuo seniai vaivada Vilniškį, už neteisės ir prievartos. Maskolijų kariumenė atsidurė Lietuvoje, ir du tuntu traukė linkon Varšavos. Po apdangu maskoliskos kariumenės šalininkai "familijos", Massalskiai: Mikolas, d. liet. hetmanas, ir sunus jo Ignatas, vyskupas Vilniaus, užmezgė Lietuvoje generališką konfederaciją, idant prapuldyti Radivilą. Toji konfederacija po lazda Mikolo Brzostovskio, liet. arkididinko, Radivilą patraukė į teismą už pasikėsinimą ant gyvastes vyskupo Massalskio. Į konvokatyvišką seimą traukė abidvi šalys (Toliaus bus).

AIRIJA.

Lapai iš Istorijos Airijos.

Parašė A. Janulaitis

Kareivių nuožnumas pietų šalyje iš pradžių įvarė baimę kitiems airiams, bet toliaus ačiu valdžios politikai, kai kurios kilmės jau gailinos, kad neprisidėjo pirmiaus prie maisto ir parėjo prie tos minties, kad tas pats laukia ir juos ateityje. Todėl jie nutarė sukilti (1599 m.). Atsirado ir gabii vadų, kurie sujungė keletą kilmių. Iš pradžių sukilėliams klijosi. Bet paskui laimė apleidė juos, talkos nebuvo iš svetur. Ir trejus metus tęsėsi maišinimas. O užsisėdė tiep ilgai dėlto, kad kažkurie anglų vadai buvo leidę tyčia sukilimui išaugti, idant paskui bemalsinant daugiaus garbės ir turtų pelnyt.

Nuamalinus, reikėjo panaikinti liekanas airių tvarkos, kurios aplengvindavo per savo ypatingą savyvaldą maištus. Kilmių vadai nustoję politiškios valdžios ant gyventojų. Anie virto angliais, gavo nuosavai kilmių žemes, ir tapo dvarininkais: gyventojai gi iš bendravaldžių savazemių tapo tik nuomotojais ir čyžininkais. Kilmė nepasigedo savo vadų netekus, nes šie juos spaudė, bet visgi žiūrėjo į juos lyg į savo prigimtus perdėtinus. Teismą darė ne vadai, o tik nauji teisėjai — anglai. Naująją gi tikybą įvedinti nepavyko nė tarp airių, nė tarp Gardo anglų.

Nėkiek negeresniu buvo airiams Elzės ipėdinis Jokubas I (1603-25) iš Stuartų giminės, prilkunus katalikams. Jisai buvo anglis. Jisai atsiminė, kad dar seniaus buvo pakelta maištai Airijos žiemtuose, ir atėmė du trečdalių žemės, išvijo ten gyvenusius airius, o žemę, išviso apie 500000 akrų (185000 deš.), išdalijo anglams ir kalnėnams ar škotams, nes Stuartai buvo atėję iš Skotijos, ir atsilygino aniams už talką užimant Anglijos sostą.

Kadangi airiai nekėlė dabar maištų, o per tai negalima buvo atimti žemės, godus ant pinigų Stuartas atrado vieną gerą priemonę žemei ir pinigams gauti: liepė atimti iš airių žemes, jeigu jų dokumentai nebus pilni ir geri, arba jų visai nebuvo. Tokiu būdu jam teko į nagus beveik visa Airija, nes esant maišatims žmonės negalėjo pasidirdyti gerus dokumentus. Anglų teisdiryji gauja mokėjo nagrinėti dokumentus.

Nėkiek negeresniu buvo jo sunus Karulis I (1625-49). Jisai norėjo panaikinti esančias laisves savo krašte ir viešpatauti vienų vienas; tam dalykui atsiekti naudojosi visokiomis priemonėmis. Jo vietininkai norėjo dar labiaus suerzinti savytarpį esančius Airijos katalikus ir protestantus, vieton maldyti neapykantą. Protestantai pyko už tai, kad nepersekioja katalikų maldų ir mažai teikiavo prie jų kunigų, o katalikus erzino tuom, jog norėjo atimti Connangth (Konant) graipbėj žemę iš jų, kuri dar buvo kokių tai likimu nekludytą. Jau buvo atėję juristai ir kareiviai toms žemėms atimti. Tik maišatys pačioj Anglijoj prispjyrė karalių palaukti dar su plesimu, atidėjo tat kitam sykiui.

Karalius norėjo rasti Airijoj, kurios ne kentė, paramą kovoj su savo ponais, norėjusiais jo valdžią visai suvaržyti ir turėti tikrą parlamentą. Jo vietininkas sušaukė, ko iki šiol nebudavo, net visos Airijos parlamentą, kuris pildė jo valią visame kame: savo pačios pavergimui ji davė kareivius ir pinigų.

Neilgtrukus Angliją valdė ne karalius, bet parlamentas. Galviniais buvo puritanai — nauja protestantų skevela. Priegtam, jie buvo respublikonais. Karalius darė kontrrevoliuciją prieš naują tvarką. Kvietė talkon tuos visus, kurie jam galėjo padėti. Airiai pakurstyti karaliaus prizadais, matydami suirutės pačioj Anglijoj, nelaukė kol nauji valdonai juos išskers, sukilo 1641 m. vaduojant O'Neill'ius. Iš pradžių airiai atsiminėjo dvarus, anglų pavyrdomi. Prie jų prisidėjo anglai katalikai. Iš pradžių klojos gerai, Airiai buvo prisiekę nepalikti nė vieno gyvo anglo. Skaitlius užmuštų protestantų nėra tikrai žinomas, abi pusi paduoda įvairias žinias. Skaičius įvairiuoja tarp 12 iki 100 tukstančių. Maištą buvo galima sustabdyti, bet valdžia nelabai norėjo tą daryti, tyčia laukė, kol Anglijoj pačioj įnirtimas neisgaus prieš airius ir karalių, o tuomet lengviaus bus daug pelnyt. Ejo visokios paskalos apie airių nederbybes. Anglai velijo išnaikinti visus airius, negu palikti nors vieną kataliką. Parlamentas pasiskolino iš piniguočių pinigų karui ir įkaitui padėjo 2½ milijono akrų žemės (=925 tukst. deš.), kuri bus atimta airiams. Valdžia uždraudė ją dalinti airiams; kareiviams buvo įsakyta: "Visus maištininkus užmušti, nužudyti, išnovyti, teipo gi visus dalyvus ir kaltininkus; vietas, namus, butus, miestus, kur pasislėps maištininkai arba kur juos priims, sugriauti, sudeginti, sulyginti su žeme, sunaikinti, sumundžioti; toliaus — visus javus ir pašarą, kur tik bus, išnaikinti; išmūsti ir išnovyti visus vyriškius, kurie galėtų nešioti ginklą ir bus atrasti tose vietose".

Tik dalimis tegalėjo anglai eiti į Airiją, nes pas save parlamentas turėjo kovoti prieš karalių, o kova tęsėsi jau ilgą laiką. Pagaliaus jis buvo nuveiktas; ir galvą jam nukirto 1649 m. Tuomet Cromwell, puritanų vadas, galėjo traukti į Airiją, kurioj jis pirmiaus buvo jau liejęs kraują. Dabar anglai stiprėję galėjo atkeršyti už 1641 metų maištą ir nudėtus anglus. Kareiviai elgėsi pagal parlamento prisakymą: novijo ir plovė visus, kas

pakliudavo. Bažnyčia neišgelbėjo pasislėpusių. Atkakli ir kraunčia buvo karė.

Dar ir dabar tarp airių eina pasakomis apie Cromwell'į, buk jisai išnaikines visus vyrus 16—60 metų, vaikams nuo 6 iki 16 metų rankas nukirtęs, o moterims išdegines kruitis su geležimis.

Ir ištikrųjų nekaitip buvo ir daroma. Sumuštusius žudė, o dvejuose miestuose (Drogheda ir Wexford) Cromwell, visus gyventojus išpiovė, nors prieš jų pasidavimą buvo žadėjęs dovanoti gyvastį. Įnirtimas iš abiejų pusių, — dėl tikybos, tautos, turto, dėl gyvastes pačios. Pavojus namie prispjyrė Cromwell'į grįžti atgal, palikus Airijos vakarus nekludytus, ir atidedant tą kitam sykiui.

Anglijoj per keletą metų išaugo Cromwell'o galybė, jisai tapo net diktatorium (visagaliu viršininku), parlamento nebebuvo, visos laisvės pirmiaus iš karaliaus išgautosios, išnyko. Cromwell stengėsi ugnim ir kardu iš Anglijos, Skotijos ir Airijos padaryti vieną karalybę. Jo vietininkai maišino airių klučius. Tukstančius papiovė ar badas ar kardas. Kiti išbegijo svetur. Teismai piovė dar likusius gyvasts: reikėjo kaip nors sumažinti airių skaitlių. Teismas — panešėjo į skerdytes. Bet ką daryti su nekaltais airiais, juk turėjo atsirasti bent keli? Buvo užmanyta visus katalikus ištremti, išvyti iš Airijos. Užmanyti buvo lengva, bet neteip lengva išpildyti. Buvo ir noras ir nuožmūs budeliai, bet pavykti visgi nepavyko. Vienas laivas po kito gabeno juos į šalis arti Amerikos (Jamaiką ir kitur) prie karų. Vieną sykį buvo atėmė tėvams 1000 mergaičių ir pardavė jas vergijon (į nelaisvę). Jeigu tikėti angliui Vilimui Petty, buvo ištremta "tikrai" 100 tukstančių airių. 40 tukst. su viršum katalikų rado sau duoną Prancuzijoj ir Ispanijoj. Pusė milijono airių pražuvo per paskutinius 11 metų (1641-52). Kaltuosius baudė Cromwell'o sunus Indrikas, kuris ėjo tėvo pėdomis. Gyvytios padalino į skyrus pagal kaltybę. Kaltuosius trėmė ar žudė. Bet sauzemiai ar čyžininkai neišsukdavo nuo bausmės: jeigu buvo be kaltės, tai atimdavo trečdali jų žemės. O jei kiek biskų buvo prisidėję prie sukilimo, nustodavo visko.

Bet nepavyko išnovyti visų airių, nors karo teismai greitai galą darydavo. Berods tuli istorikai, kaip Macatlay (sk. Mekoli) spėja, kad einant Cromwell'o pėdomis būtų pavykę visus airius išnovyti. Neveizint į Rupertį praretinti airių ir padidinti anglų skaitlių, šiųjų išpuldavo ir po skerdyinių "astuonių" airiai katalikai ant vieno anglo protestanto. Negalint kaip kitaip padaryti, sumanė visus dalyvus maištuose airius nuvaryti į žiemus — į vieną grafybę Connangth (Konant); naujai atvykusieji gaudavo žemės iš čiabuvių kilmių. Buvo išjęs įstatymas, kad jeigu katalikas airis apieis paskirtą graipbę ir peržengs jos pietų sieną Sannon'o upę, bus nužudytas. O kad airiai ir tenai ramiai užsilaukytų, tai visus airius išvarė iš miestų, o ten atsuntė anglų. Tą darbą vadino "miestų išvalymu". Likusioji Airijos dalis teko vienies protestonams. Pinigučiai, kurie skolių pinigų kare, daug pelnė dabar, kareiviai gavo gausias dovanas. Dabar Airija tikrai nurimo: gilitinė, kartuvės ir kardas išpiovė, teismai ištremė, o likusieji neramiai suvaryti į vieną tvartą.

Cromwell'is mirė. Respublika griuvo 1660 m. Anglijos sostą užėmė buvo Karulis II (1660-85), kurio tėvui anglai buvo nukirtę galvą. Jisai pats buvo prilkunus katalikams, bet tai buvo anglas: jeigu jis apstabdė katalikų persekiojimą, tai ne nemislijo graizinti airiams išplėstų žemių. Jisai pats plėšė žemės, kaip ir jo pirmtakunai, tik ką mažesniais skaitliuie ir dalino savo mylimiems ponams, kurie jam padėjo užimti sostą. Ormondo grasavo gavo dovanai dvarą, kuris duodavo 690-000 rub. samdos, York'o ercozas nemažesnes dovanas. Vis tai buvo Airijoj. Panašiai darė ir kiti karaliai. Norėdami valdyti vieną šalį, turėjo skriausti kitą. Ypač tas aiskiai pasirodė prie Karolio II ipėdinio — jo brolio Jokubo II (1685-1688), tikro kataliko. Jo paties tikybą, prilaikymas paramos Airijoj. Paskyrė vietininku kataliką; teistojai valdininkai tapo visur airiai (airis tapo lygiu katalikui). Sutvarkinta kariumenė iš vieno airių. Anglų viršenybė buvo panaikinta per keletą mėnesių. Jau pačioj Anglijoj iškilo revoliucija. Karalius pabėgo į Prancuziją. Airiai griebėsi prie ginklo, ypač kad turėjo dabar viską reikalingą maištui. Anglai bėgo iš Airijos, kaip imanė. Greitai pribuvo čionai ir pats karalius. Airių vadams jo sumanymai nepatiko. Šis norėjo jais pasinaudoti atgavimui anglų sosto, o šie norėjo Airiją palikti airiams ir išvyti visus atėjūnus. Tas buvo matyti iš Airijos parlamento nutarimų, kurį jisai pats buvo susaules, ir kuriame dalyvavo vieni airiai katalikai. Jie norėjo atimti atgal savo žemes, o karalius tam priešinosi. Naujasis Anglijos karalius Vilimas III (1689-1702) negalėjo tuojaus eiti į Airiją, tik 1689 m. siuntė kariumenę. Airius vėl nuveikė. Karalius Jokubas II pamatęs blogą klotį didžiausiojo mušio prie upės Boyne (1690) pasiskubino apieisti Airiją ir nuplaukė į Prancuziją. Karė užbaigta 1691 m.; sulygta ant to, kad, airiai palaiko teises, kurias turėjo prie Karolio II. Airijos reikalams aptarti bus susaules parlamentas. O kareiviai airiai gavo leidimą apieisti teitynė. 10 tukst. pasinaudavo tuom leidimu. Karalius Vilimas III atlyginimui savųjų vadų turėjo duoti jiems 1700000 akrų žemės (Toliaus bus).

Iš visur.

|| Pietinėj Amerikoj, respublikoj Peru 28 d. gegužio atsišivio prezidento rinkimai. Išrinko Don Augusto Lequia.

|| Sveicarijoj, mieste Genevoj likosi užmuštas moskolisko rando snipas Naidov.

NAUJI RAŠTAI.

Hymn Lietuvos. Przes Autora "Litwini w Litwie". Hymnu wydanie 5. znaczenie powiekszone. 91 strofa. Wilno. 1908 m. 115 pusl.

Yra tai eilėmis rašyti prietikiai lietuviškai - lenkiškioje. Eilės parašytos lietuviškoj dvasioj. Tendencija graži, tik gaila, kad apie eilių formą to pasakyti negalima.

Simanas Daukantas Lietuvos istorikas. Paveikslas, išleistas Dr. Stės Simano Daukanto, Chicago.

"KANKINIŲ KASOS" APYSKAITA.

Už ketvirtųjų metų antrąjį ir trečiąjį trečdali.

(V—XII 07).

I. Komiteto apyskaita.

Iplaukos.

1) Iš "Amerikos Kankinių Komiteto" gauta: a) rb. 806,05; b) rb. 286,50; c) rb. 303,25; 2) Per L. U. rb. 168,18; 3) Per Sk. rb. 41,15; 4) Per Z. rb. 85,43; 5) Ukmergėje surinkta rb. 80,55; 6) Suvalkijoje surinkta rb. 19,75; 7) Panevėžyje surinkta rb. 27,41; 8) Kaune surinkta rb. 10,00; 9) Per M. Dr. vakariene rb. 22,75; 10) Per Kalėdas atstovų duota rb. 20,80; 11) Per vakarą lapk. m. rb. 28,70; 12) Per Kalėdas Vilniuje surinkta rb. 29,12; 13) Sp. rb. 0,90; 14) N. aukos rb. 3,00; 15) Darbininkų Vilniuje surinkta rb. 3,35.

Išviso rb. 1936,89

Iš I-jo trečdaliao liko rb. 104,35

Viso labo rb. 2041,24

Išlaidos.

1) Vilniaus kaliniams rb. 806,61; 2) Kauno kaliniams rublių 300,00; 3) Panevėžio kaliniams rb. 127,41; 4) Suvalkijos kaliniams rb. 209,75; 5) Ukmergės kaliniams rb. 232,55; 6) Sialūjų kaliniams rb. 35,00; 7) Lietuviams kaliniams Vitebske rb. 19,75; 8) N. N. rb. 19,20; 9) L. rb. 25,00; 10) V. P. rb. 10,00; 11) B. L. rb. 15,00; 12) L. seimynai rb. 26,00; 13) L. ir B. rb. 12,00; 14) Sp. rb. 9,00; 15) K. rb. 4,00; 16) J. A. rb. 1,85; 17) S. rb. 5,00; 18) Vologdos ištremtiems rb. 15,00; 19) Krasos išlaidos rb. 4,33.

Išviso rb. 1967,45

Iplaukų buvo rb. 2041,24

Kasoję liko rb. 73,79

II. Užsienio atstovų apyskaita.

Iš pereitojo trečdaliao liko fr. 17,25

Siundu trečdaliu išleista .. fr. 1,55

Kasoję liko fr. 15,70

Už "Kankinių Kasos" Komitetą jo užsienio atstovas

-A. Vardas.

Paryžiuje,

Gegužio m. 16 d. 1908 m.

VIENTINIS ŽINIOS.

— Gyvenanti pn. 353 Warren ave., 28 metų Rosie Baldon, gavusi umą proto sumaisimą, nuėjo į savo kambarį ir ten išgėrė karbolinės rugšties. Atėjęs ant jos vaitojimo tėvas rado ją pusgyvę ant lovos. Pašaukė net du daktarus, bet jau nebuvo galima atgaivinti.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj buvo kariumenės parodos. Pamatęs auksu papuoštus oficerius, ne vienas galėjo manyti, kad atsirado ne respublikoj, laisvės krašte, bet carų prispaustoj Maskolijoj, arba Vokietijoj, kur kariumenė užima pirmą vietą ir panaudojama laisvės naikinimui. Ir Amerika mat nuo kelių operatyvinių karų apsvaigo, pradeda megždžioti Europą.

— Chicagoj šimet atsisbus visos Amerikos politiškos konvencijos, kurios galutinai išrinkis kandidatus

ant prezidento, kurį rinks šį rudėnį. Laikraščiuose pilna visokių spėjimų, bet spėjimai visiškai pasilikę spėjimais. Bet politikieriai, kurie jau gana gliliai įstudė Amerikos vežimą į purvyną, neturėdami ką veikti, užsiima buirmais ir burtams tiki.

— Ant Blue Island ave., prie 22 str. pereitos nedėlios dieną tarp gerai byro primauskųjų jaunų vyrų, užgimė barnys. Besibarant, vienas iš pulko, 26 metų mūrininkas Wever išsitraukė peilį ir jį įvarė Pranciškui Hunsche į šoną; sužeidė pavojingai plaučius. Peilio karžygis pabėgo, bet jį vėliau suėmė. Perdurtajį nugabeno į paviečio ligonbutį. Daktarai neturi didėlės vilties kad jis galėtų išgyti.

— Lenkė giesmininkė, Marija Merkel 26 d. balandžio davė Orchestra hallę koncertą. Kaip ji, atėjusi pas miesto majorą skustiesi, sako, aldermonai Kunz ir Conghlin paėmė diktai tikietų, bet už juos nenori pinigų užmokėti. Telp daryti būtų labai negražu miesto viršininkams. Nežinia, ką padarys, gavęs skundą miesto majoras.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė išviso 578 ypatos: 326 vyriškiai ir 252 moterys. Vaikų iki 5 metų amžiaus mirė 169, senelių virš 60 metų 104. Daugiausiai mirčių buvo nuo dziovos, nes 72, nuo plaučių uždegimo 61. Užmųstų buvo 37.

APGARSINIMAI.

TEISINGUMAS YRA GERIAUSIU SUMANINIGUMU.

Sita patartė yra taip gera, kaip ji yra sena. Sulyginimas jos su garsiniu Trinerio Amerikoniskojo Elysyro Karčiojo Vyno turi tikslą atkreipti atidžią mūsų skaitytojų į tai, kad teisingai sudarytas vaistas, susidedas iš geriausio raudonojo vyno ir rupestingai surinkto žolų, užima pirmą vietą tarp panašių vaistų. Musų žmonės pamatė, kad tai yra branginamas vaistas visose negalėse pilvo ir vidurių. Jei tau nesivalgo, jei esi silpnas, pailsęs, išsilskęs, nepaisantis, jei tavo išveizda bloga, jei akys be gyvumo, jei vienval turi skaudėjimus galvos, skausmus ar mėšlungį, kietus vidurius, tai Trinerio Amerikoniskasis Elikras Karčiojo Vyno tau pagelbės. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

As sirgęs ilgai plaučių liga, slogomis ir turėjęs sugedusį skilvį, reumatizmą, gelimą sąnariuose, — ant pajiegy buvau nupuoless. Neilaimingame padėjime esant vaistui šiojau nuo vieno daktaro prie kito ir vartojau visokias gydovles, bet nepagelbėjo, o liga vis didinosi, kol kreipiausi prie garsingo Collins Instituto, priimdamas jų vaistus ir užlaikydamas pasargas gydyžiais.

Pasidėkavojant Dievui ir Dr. Collinso Med. Instituto vaistams, kurie pagrazino sveikatą, plaučiams puikų veiklumą, pataisė apetitą ir prasalino skaudėjimus ir silpnumą iš viso kūno, dabar esu visai sveikas. Nuo to laiko, kaip išsigydžiau nereikia man įieškoti vaistų, nė daktarų; atlieku kasdieninį darbą ir kaip sveikas vyras, save ir savo seimyną užlaikau. Budamas pilnas dėkingumo linkiu sergantiems kreiptis ten kur tikrai — kaip ir man — gali sugrąžinti gerą sveikatą. Dabar išpildau savo pareigą, kurią turiu padaryti ir viešai padėkavoti, kad jeigu ne Dr. Collinso Med. Institutas ir jo su-taisyti vaistai, tai šiandien nesigerčiau tokia gera sveikata. Su pagarba

P. Petrakis

530 Boston st., Lynn, Mass.

Draugysčių reikalai.

ASTUNTAS METINIS PIKININKAS.

Chicago. Sv. Pranciškaus Serafino draugystė parėnę nedėlio 7 d. birželio šių metų pikniką Schuth'o darže, Riverside, Ill. Prasidės 9 val. ryto; įėjimas 25c. porai. Muzika Liet. Muz. Klubo, vedama J. Bružio. Daržas yra gražesnis už visus kitus ir guli tik per vieną bloką į žiemius nuo karų; gėrymų kokių

tik kas nori galima gauti. Važiuoti reikia 12 gatvės karo iki 52 av., o iš ten La Grange karo iki vietai. Sirdingai kviečia atsilankyti visus.

Komitetas.

PIKNINKAS.

Chicago. Latvių Social - Demokrati Draugystė parėngė pikniką nedėlioje 7 d. birželio Schuth'o darže. Prasidės 9 val. ryto. Įėjimas 25 c. ypatai. Bus visokių gėrymių, gera muzika ir choras. Visus lietuvius sirdingai kviečia atsilankyti

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau Felikso Bazio, kuris pas mane gyveno vienus metus ir tris mėnesius; paeina iš Vilniaus gub., Trakų pav., Arenos vol., Maskavos sodos, vidutinio ūgio, apie 31 metų senumo, žvairių akių, dešinės rankos antro piršto nėra; prasišalino nuo manęs 11 d. gegužio, išsinešdamas mano \$100. Kas man apie jį praneš, busiu tam labai dėkingas.

Antanas Bazis,
31 and F. St., So. Omaha, Neb.

Pajieškau savo vyro Motiejus Kazlaucko, 16 metų kaip Amerikoje, pirmiausiai buvo Waterbury, Conn., vėliaus Pittsburg, Pa., o dabar nežinau kur. Esu dideliame nusiminime, savo tėvą palaudojau 24 d. rugpjūčio, 1907 m. Prigulėję 3 draugystės ir gyvastis buvo apdrausta Metropolitan Life Insurance Co. A. A. vėlonis buvo labai gerai apsidrūpinęs, gavau daug pinigų ir norėčiau grynai į tėvynę Lietuvą, bet norėčiau savo vyrą surasti. Žmonių kalba, buk aš žėnota su kitu vyru, yra neteisinga. Jai gyvas meldžiu atsišaukti pats ar kas kitas, už ką gausiai apdovanosiu.

Morta Kazlauckienė,
785 Bank St., Waterbury, Conn.

Pajieškau Juozo Matulaičio, kuris yra apie 50 metų amžiaus, dirbo anglų kasyklose Pittstone ir 8 metai tam atgal kaip išvažiavo į minkštas anglų kasyklas; jis yra apie 14 metų kaip Amerikoje ir 10 metų atgal atsineš mane iš Lietuvos; paeina iš Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Kibartų gm., Virbalio parapijos. Jis pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Jonas Diraitis,
2120 St. Clair av., Cleveland, O.

Pajieškau savo pusbrolio Jono Gadetskio, 13 metų kaip Amerikoje, gyveno Chicagoje III. ir dirbo prie kriaučių, apie 35 metų senumo. Jis pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Jonas Gerrik,
459 Western St., St. Paul Minn.

Pajieškau savo krikštų motinos Faustinos Kazlauckienės, iš Vilniaus gub., Trakų pav., Nedzingių parapijos, Sapieziskio sodos, 6 metai kaip Amerikoje, gyveno Worcester, Mass.; teipgi pajieškau savo draugų Jono ir Alfonso Kasėty ir Antaninos Kasėtytės tos pačios gubernijos ir pavieto, Nedzingių vol., Laukininkėlių sodos, gyveno apie Waterbury, Conn.; teipgi pajieškau Vladislavo Mažeikos ir Leonos Mažeikiutės iš Laukininkėlių sodos, gyveno apie West Hazleton, Pa. Ir ant galo pajieškau kokio darbo, esu 21 metų amžiaus; jei kam reikia darbininko, meldžiu atsišaukti. Jie pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Juozas Vinkevičius,
251 Causeway st., Boston, Mass.

Pajieškau savo dėdės Ciprijono Pačinskio Kauno gub., Telsių pav., Mosėdžio parapijos, Sanklių sodos, apie 20 metų kaip Amerikoje, ir savo brolio Martyno Veito, tos pačios gubernijos ir pavieto, Mosėdžio val., Serkšnių sod., turį jį juos didelį reikalą. Jie pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Kazimieras A. Statkevičia,
70 Workman St., Montreal, P. Q. Canada

Pajieškau savo sesers Onos Norvilaitės ir švogerio Aleksandro Sruiko, sesuo 8 metai kaip Amerikoje, paeina iš Kauno gub., Sialūnų pav., Lukės parapijos. Valakų sodos. Jie pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Juozas Norvilis,
46 River st., Rumford Falls, Me.

Pajieškau savo brolio Adomo Navicko, pirm trijų metų gyveno Kensingtone, paeina iš Kauno gubernijos, Telsių pav., Zarėnų parapijos. Jis pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Baltrus Navickas,
4549 S.Hermitage av., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda labai pigiai naminiai rakandai iš priežasties išvažiavimo tėvynės; daiktai mažai tvirtoti; artėsimis žinioms kreiptis reikia adresu: 866 — 33rd Place, Chicago, Ill.

Parsiduoda pigiai pietvakarinis kampas 36 ir Marshall Ave., dvejoms luboms namas, krautuvė ir treji gyvenimai; randos \$35 per mėnesį. Atsišaukti pas Kozminski & Yondorf, 75 Dearborn St.

Ant randos puikus 7 raimais gyvenimas, garu šildomas, gazo ir elektros šviesa, šaltas ir šiltas vanduo visada. Atsišaukite pas A. Olszewski, 3252 S. Halsted st.

Parsiduoda naminiai rakandai pigiai, vertės \$700 už \$150; priežastis pardavimo išvažiavimas tėvynės; kas nori gerų daiktų teisiškai. Jonas Norbutas, 223 Wabansia Ave., Chicago Ill.

Pajieškau Mateušo Staselio Asėgalių kaimo, Antano Kubity ir Antaninos Kasėtytės tos pačios gubernijos ir pavieto, Nedzingių vol., Laukininkėlių sodos, gyveno apie Waterbury, Conn.; teipgi pajieškau Vladislavo Mažeikos ir Leonos Mažeikiutės iš Laukininkėlių sodos, gyveno apie West Hazleton, Pa. Ir ant galo pajieškau kokio darbo, esu 21 metų amžiaus; jei kam reikia darbininko, meldžiu atsišaukti. Jie pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Julius Sulainis,
Box 506, Collinsville, Conn.

Parsiduoda prieinama kaina san krova valgomų daiktų ir mėsos dėlei užimimo kitos vaizbos; parsiduoda drauge su vežimu ir arkliu. Pirklystė eina už pinigų ir gerai išdėrta lietuvių apgyventojai. Artesnės žinioms reikia kreiptis adresu: 3312 So. Halsted St.

Pajieškau savo kumo Kazio Kucio, nuo kurio gavau paskutinį laišką iš Forest City, turį jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Jos Broun,
Box 28, Butler, Pa.

Parsiduoda labai pigiai naminiai rakandai, dėlei išleidimo žmonių į Lietuvą; visi daiktai, koki tik prie gyvenimo reikalingi, yra ir reikalaujamam yra labai gera proga nusipirkti. Atsišaukti reikia adresu:

Jonas Beimeris,
827 — 32nd St., Chicago, Ill.

Parsiduoda sankrova valgomų daiktų ir mėsos labai pigiai; savininkas turi duo biuznų ir vieną nori parduoti; gera vieta norinčiam padaryti pinigų. Atsišaukite adresu: Jonas Bankus, 8228 Vincennes Road, Chicago, Ill.

DU PUIKUS FLATAI ANT RANDOS "LIETUVOS" REDAKCIJOS NAMUOSE.

Du puikus, po 7 raimus, flatai ant išrandavojimo "Lietuvos" redakcijos namuose. Šituose flatuose daktariai nori turėti 3 raimus savo ofisui ir mokėti už juos pusę viso flato randos. Todėl, kur nedidelė šeima, gali drasiai nusisamdyti visą flatą pasilikti sau 4 raimus, o 3 raimus parsamdyti daktarui ant ofiso, kuris užmokės pusę flato randos. Flatai puikus, štymu apšildomi, elektrika ir gazu apšviečiami, visada yra šiltas ir šaltas vanduo ir tt.

Reikalavimai.

Reikalauja vyrų į Pietus už gerą algą, 869 W. 33rd St., 1 lubos.

Reikalauja virėjo tik ką užsidėjusius mokyklai, puiki ateitis, geras pelnas. Malonėte atsišaukti šiuo adresu: Mr. L. P. Haight, Muskegon Knitting Mills, Muskegon, Mich.

FARMOS!

Jei nori geros žemės farmai, geroje vietoje, terp savo žmonių, arti miesto, arti bažnyčios, arti gerų geležinkelio ir kelių, tai vaziuok pažūrėti "Zinyčios" žemės, Clark Co. Wis., o rasi tą ko jau seniai įieškai. Daugybė žmonių apvažinėjo daugybę vietų, ir niekur žemės nenupirko, bet kada čia atvažiuo, tuojaus nupirko, nes čia rado tą viską, ko kiti rasti negalėjo. Dabar yra geriausias laikas žemę pirkti, nes yra vasara, gali matyti ir žemę ir užsėtus javus ir žolę.

Rašyk mums kada nori vaziuoti, o mes paskirsime Tamistą dieną, kurioje mūsų agentas gali su Tamista važiuoti. Adresuokite:

"Zinyčia" A. Olszewski Mgr.
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

P. S. Perskaityk "Zinyčios" Draugystės atsišaukimą ant puslapio 6, kolumnos 1.

PIRMOJI LIETUVIŲ KOLONIJA.

Vienintelė beturto žmogaus kolonija gražioje vietoje Tekusoje. Nariai išrenka nuo \$1000 iki \$5000 kas metas nuo 5 ar 10 akrų žemės. Apelsinai, figos, persaisiavės ir vynuogės atneša nuo \$500 iki \$1000 nuo akro.

Siltos žiemos, mėsos vasaros. Daržovės auga žiema, vasara ir atėšė \$600 akras. Kelių šimtų teretika pradėti. Darbas pirkusiems duodama tuojaus su gera užmokesčiu. Rašyk ar ateik pats prirodymų. Texas Farm & Gardens Co, 45 La Salle st., Chicago, Illinois.

FARMOS.

Kas norite gerų ir pigių farmų, pirkite Missouri's valstijoje. Kokios kas nori pigios ir pragyventos su trobomis, sodais ir miškais. Jau 9 lietuvių šeimynų gyvena čia; dabar geriausias yra laikas apžiūrėjimui farmų, nes matyt, kaip javai auga, koks oras. Žiemos čia trumpos, vasaros laike naktys vėsios, oras sveikas. Platesnės žinioms reikia kreiptis pas gyvenantį ant vietos fermerį Konstantiną Mačuką, Raymondville, Texas Co., Mo., arba kurie arčiau yra Chicago pas Juozą Žimontį, 31 W. 14 Pl., Chicago, Ill.

FARMOS!

New Yorko valstijoje Lietuvių kolonijoje randasi dar daugybė farmų pardavimui. Daug musų brolių jau čia apsigyvenusių ir gerai besilaikančių. Norėtume daugiau savo tautiečių turėti šale savęs, taigi atsišaukite, kurie turite kiek kapitalo. Artesnės žinioms gausite pas George Kleek, Poolville, N. Y. Įdėkite už 2c. krasos ženklelį atsakymui.

SUGAUKITE VAGĮ.
Simanas Voveris, išgyvenęs pas mane 5 mėnesius, pavogė 5 laikrodžius, 3 žiedus (vienas su raidėmis J. D.), du grandinėlį, \$24.00 ir eilią drapanų. Jis paeina iš Kauno gub., Telsių pav., Laukuvos parapijos, 6 metai kaip Amerikoje, kalba lietuviškai, lenkiškai ir maskoliškai, gyvėsi buvusiu kariuomenėje, yra rauplėtas, juodbrūvas, su randu ant kaklo, buvo sužeistas Elizabeth, N. J. pabrūke ir provokojis su kompanija. Kas praneš man apie jį gaus \$25.00 dovanų.

Z. Dirgelas,

124 Cherry St., New York, N. Y.

SAKAU!

Niekas teip gerai nepadaro paveiklų, kaip lietuviškas fotografas: Atlieka darbą artistikiškai; kuopuikliausiai perdirba iš mažų didelių sulys sutartos kainos; už darbą atsako. Taigi Tautiečiai ir Tautietės kviečiam atsilankyti pas J. Drizą, Portrait Studio, 500 S. 2nd St., Philadelphia, Pa.

Z. Dirgelas,

124 Cherry St., New York, N. Y.

"LIETUVOS UKININKAS".
Laikraštis skiriamas darbo žmoniems, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įymiausias Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valstius, mokyklą ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir tt.

Lietuvoje metams\$1.75
Amerikoje metams\$2.50
Užsimokantiems už metus iš kalno, duodu Vilniaus Kalendorių 1908 m. dovanų.

Ant pamatymo vienas num. 5c.
Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

"SVIESA"
Ogranas "Sajungos" pagrązinimų teisių lietuviškajai kalbai Lietuvoje bažnyčiose, eina Vilniuje kas dvi savaiti ir su tikru atsidejimu gvilendina klausimą įvedimo lietuvių kalbos Lietuvos bažnyčiose.

"Sviesa" išdėsto lenkininkų politiką Lietuvoje ir visus jų darbus ir žingsnius. "Sviesa", gindama lietuvių tautos ir kalbos reikalus, nusienukia pė pries Lietuvos priešininkų galybę, nē pries jų turtus, nē pries jų valdžią. "Sviesa", atsidejusi, atneka kilius lietuvių kulturai per lenkiškas pelkes ir lieknus.

"Sviesos" kaina Amerikoje metams 4 rub., pusmečiui — 2 rub.; Lietuvoje — 3 rub., pusmečiui — 1 rub. 50 kapelėly.

Adresas: "Sviesos" redakcija, Vilnius, Kozevana No. 11.

Dr. Marija Dowiat-sass
749 W. 18th Street

Terpe Paulina ir Wood gatvė
Ofiso valandės: nuo 9:30 iki 10:30 ryto; nuo 2 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. Nedėlioms nuo 2:30 iki 3:30 vak. Telefonas Canal 1478.

ATYDA!

Suomi pranešu visiems knygų perkupčiams ir šelp reikalaujusiems maldaknygių: "Mažaukso Altoriaus" ir "Breviorėlio", kurių buvome išbaigę Nr. 1807; 1904, 1906 ir 1907; kad dabar gavome didelį siuntinį iš Europos, todėl galite dabar gauti visokio skyriaus viršas, iš minėtų virš maldaknygių.

A. OLSEWSKIS.

25 Krasakortės 20 centų.
Grafai parvoti valdai Chicago, terp kurį yra darž reginai, Tiltai, Gatvės ir svarbiausi Trobenai. Visi kitiok. Gražia slavenrai pasigali draugams tėvynės. Viskas už \$50.

Bernas & Co. Dept. 106, 334 Dearborn St., Chicago.

Telefonas "Yards 7899"
Dr. Med. A. L. Graiczunas
3202 S. Halsted St., Chicago, Ill.

(Kampas 32-ros gatvės.)
Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir vaikų, specialiai gi atsidavęs yra slepiamoms ir odos ligoms.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

Telpi čia gaunamas šim. Dėkanto L. J. pavelkimas, miera 22 x 28 colų kain. \$250. Perkupčiai gausa nuolatinis. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujanti vyrių daktarų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Brilių, Armonikų, Koncertinių, Smuikų, Klernetų, Drukuojamų ir šėnų kamštinu, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados krepkiltės pas DAMIJONAITIŲ kalboje KATALIOGŲ No. 7 dykel, kaltrame yra šimali visokių daiktų pavelkėliai ir jų kainos. (J. Chicago's m. nesuigū.)

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.
A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"LIETUVOS" AGENTAI		Montello, Mass.		Philadelphia, Pa.	
Baltimore, Md.		B. P. Miškinis, 775 Montello st.		M. A. Ignatas, 1028 So. 2nd St.	
Jonas Želvis, 711 W. Lombard St.		Millinocket, Me.		Pittsburgh, Pa.	
Diemedis, 621 Columbia Av.		Jurgis Tumosa, Box 621		Jonas A. Ignatas, 46 So. 22nd St.	
Jm. J. Mošana, S. E. cor. Sharp and Camden Str.		Minersville, Pa.		Scranton, Pa.	
Luis, 26 So. Green St.		Juozas Ramanauskas, 1198		Jon. Petrikis, 1514 Ross Av.	
Gawlis, 1834 N. Castle st.		Mt. Carmel, Pa.		So. Boston, Mass.	
Brooklyn, N. Y.		Jonas Banis, Box 1		N. Gendrolius, 224 Athens st.	
Fromes, 73 Grand St.		F. Baubonis, 136 So. Locust St.		Shenandoah, Pa.	
Dizdalius, 155 Metropolitan Av.				Andrius Mačis, 138 S. Main St.	
Stan. Rinkėvičius, 73 Grand St.		New Britain, Conn.		Turner Falls, Mass.	
Cleveland, Ohio.		M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.		K. P. Simkonis, Box 617	
Porilas Sukis, 3707 E. 63rd St.		And. Jasinskas, 217 Ferry St.		Waterbury, Conn.	
Elizabeth, N. J.		New Haven, Conn.		Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.	
Jm. Bočkus, 211 First St.		New York, N. Y.		Westville, Ill.	
E. St. Louis, Ill.		A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.		W. S. Kretyenas, 1414 17	
Rainis, 537 Collinsvill, Av.		Newark, N. J.		Juozas Slikas,	
		V. Ambrazevičia, 178 Ferry St.		Worcester, Mass.	
Gilberton, Pa.		A. Staniulis,		Antanas Bernotas, 11 Harlem	
Ambrazevičius, Box 4		82 Jackson st.			
		Newark, N. J.			